

# BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
József-körút 18.

Főszerkesztő:  
VÉSZI JÓZSEF.

Felolvasó szerkesztő:  
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:  
Egész évre 28 k., (14), 1/4 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).  
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

## A küszöb.

Budapest, szeptember 24.



Nem, nem vagyunk se Nyugaton, se Keleten, éppen a küszöbön vagyunk. Nyugot Bécsnél végződik, Kelet pedig Konstantinápolynál kezdődik. Se Észak, se Dél nem vagyunk, a világ közepe vagyunk, tisztelet a szerénységünknek, hogy ezt soha másként, mint földrajzi értelemben nem hittük magunkról. Furcsa helyzet: a küszöbön lenni. Az ember se bent nincs, se kinn. A külföld szemében már nem vagyunk kulturállam és még nem vagyunk exotikus ország; tanulni nem érdemes jönni hozzánk, csudálkozni még kevésbé. Az ember — ugy-e? — megnézi a pítvart és szétnéz a szobában, de a küszöbre nem kíváncsi: azon egyszerűen átlép. A Nyugotra vándorló barbárok és a Kelet színei után sóvárgó kulturemberek átrobognak ezen a földön és nem kíváncsiak rá. És ha egyiknek-másiknak eszébe is jutna körülnézni a Duna és Tisza között, sajna, Bécsben vagy Bukarestben egy meginformálják, hogy a hálóköcsiban alszik és így érzi magát jól Magyarországon.

Ez a helyzet, ezt szónokolják az idegenforgalom emelését célzó értekezleteken, ezt sirják az újságok évek óta, ezt hozza haza keseredett szívvel külföldről minden magyar ember, aki ottkünn a hazájáról beszél. Mindenki, aki egyet fordult a világban, megvan a maga saját külön anekdotája arról, hogy mennyire nem ismeri a külföld Magyarországot. Egyik anekdota kitünőbb, mint a másik és mindenik oly jó, hogy sirni lehetne belé.

Azért panaszoljuk el itt most mindezt éppen századszor, mert megint alkalom nyílt a panaszkodásra. Akiknek panaszkodunk, azok segíthetnek is rajtunk, tehát nem csupán plátói siránkozás ez a beszéd. A világ foga-

dósainak nagy szövetekezete itt van Budapesten, kongresszust tart és egyik ámulatból a másikba esik, láttára annak, hogy itt új és erős kultúra talaján jár, hogy itt van Akadémia, Opera, korzó, kávéház és egy erőteljes, dolgozó fajta, amely ugyan ezidőzerint még többet jár a korzóra és a kávéházba, mint az Akadémiába meg az Operába, de amely különb táblája az emberiség nagy termőföldjének, mint a szomszédjai.

A mindenki házigazdájának, a világ fogadósainak tehát újra elpanaszoljuk a mi bajunkat, értsenek róla. Az ő házuk a mindenki háza, az ő ebédlőjükben az öt világ-rész utasai laknak jól, s ha ők egy-két jó szót szólnak az érdekünkben, megérezzük a foganatját. Ha az ő házuk olvasótermibe ott vannak a mi földünket ismertető könyvek és képek, ha az ő emberek tudják, hogy vagyunk és hogy hogyan vagyunk, ha az ő tolmácsaik, idegenvezetőik, maitre d'hôteljeik, portásaik és pincérei tudomást szereznek arról, hogy van valahol egy Magyarország, ahová érdemes elmenni, s ahol jól esik egyet fordulni, akkor egyszerűen nagyot lendül nálunk az a valami, amit már jóval a megszűlése előtt elkeresztelték idegenforgalomnak.

Ezt a kérést két megjegyzéssel adjuk át a mi derék vendégeinknek. Az első megjegyzésünk az, hogy ám győződjünk meg ők maguk is arról, amit mi innen messziről már oly régóta prédikálunk szét a négy világtáj irányában. A maguk szemével láthatják, hogy sem elbizakodottságból, sem rosszhiszeműen nem dicsérjük a portékánkat. Nézzék meg a fővárosunkat, az intézményeinket, a gyógyító fürdőinket, az istenáldotta hegyeket, völgyeket és vizeket ebben az országban és ahol csak alkalmuk nyílik rá, hirdessék, amit láttak és cáfolják meg a hazugságokat, amelyek olyan gyönyörűen

burjánzanak mindenfelé erről az országról. Mondják meg otthon, hogy nem sopánkodás a panaszunk, hanem a mellőzött érdem jogos keserősége, hogy nem család a dicsekvésünk, hanem a mi keserves és meg nem látott munkánk felháborodása.

A másik megjegyzésünk — és ez egyszerűs mind egy kicsit bizonyítéka is az elsőnek — hogy bizony nem pénzbeli haszon után kiáltozunk, s hogy nem azért hívjuk ide a világot, hogy pénzét itt hagyja. Istennek hála, annyi mindig akad idehaza, hogy megélbessünk belőle, s ha egyszer megtörténne az, hogy nem akadna, bizony Páris idegenforgalma se segítene rajtunk. Nem pénz kell nekünk a külföldtől, kedves jó fogadós uraim, hanem csak egy kis megbecsülés. Mi szépen elmegyünk mindenhová és senki se adja nekünk vissza a vizitet; mi tudunk mindenkiről és rólunk senki se tud; mi megtanuljuk az önök legkisebb falvainak a nevét és önök a mi fővárosunkét se tudják; mi szeretünk és megbecsülünk mindenkit és nincs aki minket szeressen és megbecsüljön. Értsék meg: az fáj nekünk, hogy van egy ország Európában, amelynek a viszonyait nem ismerni nem műveletlenség, amelyről nem tudni nem tudatlanság, amelyről komisz hazugságokat terjeszteni tolerált joga minden betyár szomszédjának s hogy ez az ország éppen mi vagyunk. Ezt ugyan nehéz megérteni a franciának, angolnak, németnek, mert ez mind *l'Europe* az, aki nem tud róla, de próbálják megérteni és megérezni. Képzeljék magukat csak néhány pillanatra egy olyan nemzet fiának, amelynek történelme, irodalma, művészete, politikája, hősi multja, intenzív jelene és hatalmas jövője van, s amelyről minden jöttment idegen az ignorancia vádja nélkül mondhatja, hogy *connais pas*. Értsék meg a keserűségünket, érezzék át a vágyunkat: ismertté lenni és ha

## TÁRCA

### A büntárs.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Zöldi Márton.

Szakadt az eső. Az a barátságatlan, hideg ősz eső, amelyről azt hiszi az ember, hogy soha vége nem szakad. A falu hosszú utájának mély kerékpárasát elepte a víz, mindenfelé nagy sártócsák képződtek. Ember, állat fedél alá kiváncsi. Sötételni kezdett, egyik-másik ablakban kigyult a világ. Egyébként halotti csönd volt, egy kutyanykkantás sem hallatszott.

Egy nagyobb, deszkakerítéses ház előtt megállt egy hajlott vállú ember. Szűréről, tarisznyájáról csurgott a víz. Öreg, törődött embernek látszott, faközínű arcát kevés, de szokatlanul mély ráncok barázdálták. Benyitott a kisajtón s belépett az udvarra. Ott egy fiatal cselédeleány rászólt:

- Mi járásban van, jó ember?
- Éjjeli szállást kérek.
- Majd szólók a gazdának.

A cselédeleány fűrgőn beugrott a konyhába s onnan kiáltott be a szobába.

— Gazd'uram, egy öreg ember éjjeli szállást kér.

A gazda kijött a konyhába. Magas, vállas ember volt, hatalmas bikanyakkal. A keményen kiptárolt bajusz energikus vonást kölcsönözött barnapiros arcának. A kék dolmány erősen feszült domboru mellén.

— Megint valami csavargó, — mondotta kelletlenül.

Erzett szaván, tartásán, hogy zsarnoki természet.

— Hol van az az ember? — kérdezte.

— Ott van az udvaron, — válaszolta a cselédeleány.

— Hát jöjjön kend erébb, — kiáltott ki a tornácra, hadd lássam, ki fia?

A hajlott vállú ember megrezzenni látszott, nyaka még lejjebb húzódott, szürke szemöldöke összerándult. Közelebb jött.

— Jövest — mondotta, kalapját megbillentve. A gazda, amennyire a félhomály engedte, végigmérte tekintetével.

— Hogy nem marad ilyen időben otthon? — kérdezte szigorúan.

Mint hogy választ nem kapott, újra kérdezett.

— Hát hová való?

— Jófornán sehová, — mondotta a vándor-ember és éles tekintete szinte belefúródott a tornácra álló gazda arcába. Még mindig mozdulatlanul állott a szakadó esőben.

— Nohát csak ne ázzék, akármilyen szerzet, ott az istálló, elhalhat benne.

— Kösönöm, — mondotta a vándor kurtán és léptei nagyot cuppogtak a sárban, míg az istállóhoz ért. Ott le se vetette a szűrét, hanem ahogy volt, kalaposul, csizmástul végigterült a szalmán. Mély sóhajts szállott elő a melléből.

— Csakugyan ő az, — morgogta magában, Varjas Miska.

Nem sokáig fektült. Felült és a tenyerének támasztotta a fejét. Magával kezdett beszélni.

— Hát nem ősmert meg, az bizonyos, jobb is. Én egyszerre megésmertem a szavát, pedig huszonhét esztendeje nem hallottam... Hej, Miska, ha úgy hallgatnék az indulatomra, nem jó dolog lenne itt ma éjszaka, elvégezném a nagy szám- adást...

Ennek a két embernek igazán nagy számadása volt egymással. Azelőtt harminc évvel kenyeres-pajtások voltak, együtt pásztorkodtak a grófi uradalomban. Varjas Miskának szeretője volt a faluban, egy huszárkaplár elszerette tőle, s ők ketten agyonütötték a káplárt. A dolog kitudódott, de Varjas Miska letagadott mindent, a törvény a másikat ítélte el. Huszonhárom esztendőt töltött a börtönben, amiért a pajtásának a szívügyét rendezni segített.

Most ott ült annak az istállójában. Visszaemlékezett az apró részletekre. Hogy el volt keserűdve a Miska, hogy ígért neki fűt-fát, s milyen gyáván tagadott mindent, mikor együtt állottak törvényt. Meg is menekedett ép bőrrel, talán el is vette feleségül a volt szeretőjét.

— Az az ő dolga, — dörögte a rabviselt ember, de neki szeretnék a szemébe nézni, hadd lássam, hogy állja...

Ez a kívánsága hamar teljesedett. Az istállóajtóban megjelent a cselédeleány, feje a viganójába volt burkolva.

— Jó ember, — mondotta, a gazd'uram hivhatja egy kis vacsorára.

— Jövök mindjárt.

Felkelt és ledobta a szűrét. Habozni látszott.

— Attól tartok, — mondotta magában, hogy baj lesz... Talán jobb is lenne odébb állani egy faluval. Eh, morgogta könnyű vállrándítással, ha baj lesz, nem az én bajom lesz.

Elindult. A hosszú szögletes asztalt vagy öten ülték körül. Neki a sarokban terítették. Egy tányért és egy bádognakalat. Az asszony szivesen kínálta a malacporkoltból, a gazda bort öntött neki, a nagy kenyeret eléje tették.

— Szegjen magának.

A házaember szóltanul evett-ivott. Külön-

azt megértették, ezt pedig megéreztek, akkor lehetetlen, hogy ne segítsenek nekünk a bemutatkozás nagy és kényes munkájában.

A fogadós uraknak még csak nem is a szívükre appellálunk. Hogy szívesen fogadtuk őket? Mindenkit így szoktunk. Ne a pesti fogadósok elragadó előzékenysége kenyerestelje őket; ebből legföljebb csak arra következtessenek, hogy ezek az emberek nagyon, de nagyon szeretik a hazájukat és szívük minden igyekezetével barátokat akarnak neki szerezni. A józan eszűkhöz, a kritikai érzékűkhöz és az igazság iránt való köteles tiszteletűkhöz fordulunk, amikor arra kérjük őket, hogy ismerjék meg és ismertessék meg ezt az országot. Ezt a földet, amibe specialiter mi, ez a generáció, a lelkiünket dolgozzuk bele. Csatloljanak akár Nyugothoz, akár Kelethez, csak az istenért, küszöbnek ne nézzenek!

Molnár Ferenc.

## BELFÖLD

**A kiegyezés.** A bécsi tanácskozásokról ma a következő távirati értesítéseket kapjuk: A bécsi magyar házbán folytatott tanácskozások a mai egész napot is igénybe vették. A két kormány elnökei, szakminiszterei és referensei tegnap esti hét órakor halasztották el a tanácskozásokat és már ma reggel tíz órakor folytatták az autonóm vámtarifára még vitás anyagának revidálását. Ennek alapján a vámtarifára nézve még fennálló eltérések áttekinthető összeállításra szolgálnak, amelyet a két kormány előadói a legutóbbi közös miniszteri konferenciának utasítására dolgoztak ki. Valamivel tíz óra után megjelentek a magyar miniszterterületen Koberer osztrák miniszterelnök, báró Call kereskedelmiügyi miniszter, Böhm-Bawerk pénzügyminiszter és Giovanni földművelésügyi miniszter, továbbá Stabral, Beck, Rössler és Reich osztrák szakreferensek. A magyar kormány részéről ma is Szell Kálmán miniszterelnök, Lukács László pénzügyminiszter, Darányi Ignác földművelésügyi miniszter és Láng Lajos kereskedelmiügyi miniszter, továbbá a referensek: Bíró Tamás, báró Andreánszky, Ottlik Iván miniszteri tanácsosok vettek részt a tanácskozásban. A kormányfőiről az egész délelőttől a fáradságos munkával töltötték és rövid szünet után délután ismét összeültek a tárgyalás folytatására. Tekintettel arra, hogy a legutóbbi budapesti konferenciák után még jelentékeny differenciák maradtak meg az autonóm tarifa készülő tervezetében, a revízió alá kerülő anyag ennek folytán rendkívül bőséges és így a konferencián a tegnapi és mai napon a materiálának csak egy részét abszolválták. Így tehát még a holnapi és valószínűleg a holnaputáni napot

is Bécsben fogják tölteni a magyar kabinet tagjai, hogy a tárgyalásokat végső pontjukhoz lehetőleg közel hozzák. A mi a tárgyalások meritórius tartalmát, eredményeit illeti, ezekről a folyó tárgyalások kellő közepén természetesen hiteles közlések nem történhetnek. Nem is történnek, amiből önként következnek, hogy egyes lapok közleményei, melyek a vámtételek bizonyos csoportjaira nézve a meggyezés, másokra nézve a nézeteltérés fennállását újságolják, merő kombinációk és jórészt a tényekkel is ellenkeznek. Hasonlóképpen idelelőtől volna ma még prognózisba bocsátkozni arról, vajjon a most folyó konferencia végleges eredményre fog-e vezetni? A tárgyalás természetéből folyik, hogy ezt csak az egész vitás anyag revíziója után, tehát a konferencia utolsó napján lehet majd megállapítani. A tanácskozások ma délelőtt tíz óráról déli egy óráig tartottak. Délután négy órakor pedig a kormányfőiről ismét összeültek a bankgasse-i magyar palotában.

A *Budapesti Tudósító* a következőket jelenti: A közös miniszteri tanácskozásokat ma délelőtt 10 órakor folytatták s azok, a déli színet kivételével, az egész napot igénybe vették. Délelőtt 10 óráról délután 1 óráig s délután 4 óráról esti 7/8 óráig folyt a miniszterek tanácskozása, amelybe időközönként belevonták a szakelőadókat is. Előreláthatólag holnap és talán még holnapután is folytatni fogják a tanácskozásokat. Ezek alapján az autonóm vámtarifára nézve még fennálló eltérések áttekinthető összeállításra szolgálnak, amelyet a két kormány előadói a legutóbbi közös miniszteri konferenciának utasítására dolgoztak ki.

Az első délutáni órákban Szell Kálmán miniszterelnököt a felsége hosszabb magánkihallgatáson fogadta.

**Bécsből táviratozta tudósítók:** A mai közös miniszteri tanácskozások hét órát vettek igénybe, amennyiben reggel 10 óráról 1-ig, délután pedig 4 óráról majdnem 8 óráig tartottak. Mind a két részről töreköznek a tárgyalásokat siettetni és lehetőleg megrovídeníteni, ami abból is kitetszik, hogy az egész idő alatt külön-külön teremben együtt voltak a szakminiszterek és szakelőadók és minden valószínűség szerint az egyik teremben tisztán a pénzügyi, a másikban pedig főként a gazdasági vámkérdéseket tárgyalták. A magyar miniszterek *Dobokay* miniszteri tanácsost is belevonták tanácskozásaikba, amelyeken nemcsak az autonóm vámtarifáról, hanem a kiegyezés egész anyagáról szólt. Az egész délelőttöt az autonóm vámtarifáról körül folyó tanácskozások töltötték ki, amelyeknek során némely differenciát sikerült kiküszöbölni és egyes vitás pontokra nézve meggyezéses jött létre, délután pedig kizárólag pénzügyi kérdések körül folyt a tanácskozás.

**Az igazságügyminiszter választói közt.** *Plósz* Sándor igazságügyminiszter ma este a tíz órakor induló személyvonattal Gyígyezára, választókerületébe

utazott. A minisztert dr. *Benárd* Emil miniszteri titkár és dr. *Kovács* Jenő bácsimegyei tb. főügyész kísérik utjában.

**Ítélet a tengerszem ügyében.** A hivatalos lap mai száma közli a tengerszem ügyében választott bíróság ítéletét s annak terjedelmes indokolását. Az indokolás első fele kimutatja, hogy történelmi adatok vagy jogerős ítéletek alapján a vitás kérdés nem volt eldönthető. A bíróság annál fogva a természetes határ kérdésének vizsgálatára tért át, ami a választott bíróság szerződés értelmében kétséghatározatlanul hatáskörébe tartozott. A természetes határ vizsgálata, a bíróság ezt mondja indokolásában:

A vitás vonalon a természetes határ Magyarország és Galicia között csak a szakgatott Zabie-hegyháton és nem a kis Halastói pataokban található meg, amely patak az erdőn keresztül folyik lefelé és még csak az erdőt sem osztja kétfelé, amely mindkét oldalon megtartja egységessé jellegét. Ez a patak azért sem volna határral cészerű, mert a patak medre, nevezetesen annak felső, apasabb részében, változókná és az áthidalások tekintetében bizonyára nem volna a vizsálykódások kizárva. Ehhez járul, hogy a vitás terület Galiciából könnyen hozzáférhető, Galicia részére határozottan nagyobb, ellenben Magyarország részére csekélyebb értékű bir és nagy emelőfogva galiciáról részről az e területre vonatkozó érdekek mindenesetre sokkal intenzívebbnek mutatkoznak. És így, a magyar képviselők erőteljes fejtégetésére dacára is, lényeges részben az osztrák részről igényelt s a Zabei hegyháton haladó száraz határt kellett megállapítani. A választott bíróság ezt a határt nemcsak természetes határnak tekintti, hanem azt tartja, hogy az okirati adatok nagyobb mértékben szólnak ezen, mint a Magyarország által igényelt határ mellett. Szigorúan elvi álláspontból kifolyólag a száraz határnak a Halastói és a Poduplaski-patakok összeolvaságát kellene terjednie. Másrészt azonban a választott bíróság tekintetbe vette, hogy a jelenlegi vizsálykodás tulajdonképpen csak a Bialka folyó felső folyására és eredetére vonatkozó léteirésztébe vezet-hető vissza, és hogy a magyar fél — legelőképpen a Nikorowicz ügyességét nyilatkozataira vonatkozó fellegetására és a hivatalos katonai térképekre való tekintettel — nyilvánvalóan jóhiszeműen volt, és hogy előbb egy hosszadalmas tárgyalás volt szükséges, hogy az említett léteirészté földterítessék.

**Az önálló vámtéreltet.** *Debrocezenből* táviratozók, hogy az odaváló gazdák, nagvparosok és kereskedők az önálló vámtéreltet érdekében szeptember 28-án négygyűlést tartanak, amelyen számos országgyűlési képviselő, köztük gróf *Zichy* Jenő is részt vesz.

**A szíriai választás.** A Kuria II. választási tanácsa ma tárgyalta *Favrik* Béla tanácselnök vezetésével az *Udvarj* Ferenc szíriai mandátuma ellen beadott petíciót. *Mayer* Sándor, a kérvényezőnk képviselője, előadta, hogy a néppárt és választásnál a válasos momentumokat vitte a küzelembre továbbá vesztegetett, etetett és italt. A jádsi zsidókat azzal fenyegeték, hogy tönkre teszik őket, ha nem szavaznak a

ben is szükségem ember volt, s most nagyon el volt foglalva gondolataival. Vajjon szó nélkül hagyjon-e mindent? Ugy menjen-e el, ahogy jött? Folyton nézte volt cimborájának az arcát. Csupa fiatal még, pedig egyvissu vele, közel a hatvanhoz.

Az asszony megszólította:

— Messziről jött?  
— Bizony még tegnap virradáskor indultam el.  
— Ebben a csuf időben?  
— Nem válogathattam.  
— Nohát csak lakjék jól.  
— Azon igyekezem.  
A gazda erősen megnézte vendégét. Mintha már látta volna valahol.

— Nem járt kend valamikor erre? — kérdezte.

— De igen.  
— Mikor?  
— Régen.  
— Mi járatban?  
— Pásztorbojtár voltam a Domáky grófnál.  
— Micsoda?

A gazda felkelt. Ráösmert a cimborájára, a Nyilas Ferire. Halálos nyugtalanság kezdte zaklatni. Vajjon az ösmeri-e őt? Lehetetlen, hogy ne ösmert volna rá. De mégis olyan nyugodtan ül, eszik, iszik, az ő asztalánál... A bűnös embernek szorulin kezdett a lélegzete... önkéntelenül a fejéhez kapott... nem találta a helyét... félni látszott valamitől... úgy érezte, hogy most tüstént valami borzasztó dolog fog történni.

Már azelőtt is sokszor gondolt arra, hogy mi lesz, ha Feri kiszabadul. Tudta, hogy kemény, erős természet... ő maga is az volt... nem félt senkitől, semmitől... de most érezte, hogy a térgye rognni kezd...

Visszaül az asztalhoz. Egykori cimborája épp akkor szeggett újra konyerét. Jókora karját,

Aztán nagy falatot metszett, a kés hegyére szurta és mártogatta a lében...

Remélni kezdte, hogy még sem ösmert rá... Hiszen olyan régen volt. Ide s tova harminc esztendeje... Micsoda cudar véletlen, hogy most idekerült hozzá... a világ olyan nagy... s csak ez az egy ember, akit nem akart látni...

Es ez az egy ember ott ül... a kés a kezében... felveszi, leteszi... Figyelemmel kísérté minden mozdulatát... elkészült mindenre... a legrosszabbra. Kétségtelennek kezdte találni, hogy ez az ember előbb-utóbb fel fog ugrani s reáront a késsel: nesze, te gazember!

Menekülésre gondolt. Hirtelen felkelt.

— At kell nézmem a Timár komához. Jój-cakát.

Azzal indult. Gyorsan lépett végig az udvaron, mintha időznék. Elhatározta, hogy sokáig nem jön haza. Hiába tudta magát erősebbnek, izmosabbnak, nem merte volna vele felvenni a küzdelmet. Hiába, annak van igazsága. Ő a gonosz, ő a cudar, nem az a rabviselt ember... Hej, erősebb az most nála.

Az utóán gondolkozni kezdett, hogy hová menjen. Legjobb lesz elnézni a kocsmába, ott sokáig időzhet, talán reggelig is. Hátha azalatt elmegy az az ember, az ő nagy bűnének rettentetes tudója, tanúja... Csak ne találkozzék vele. Mit tudna neki mondani, ha azt kérdeznék: hogy tudtál olyan cudar lenni?

Nem, inkább bittal, késsel rontson rá, csak ne kérdezzem semmit.

A kocsmban sem volt nyugta. Hátha otthon valami galiba készül. Az olyan elszánt embertől minden kitelik. Es jussa is van a bosszuhoz. Ő miatta szenvedett, az ő gonoszságát keserülte meg. Mert abban a gyilkosságban csak úgy tessék-lássék vett részt. Segített is, nem is. A káplárt ő maga ölte meg, amaz csak az árokba segítette cepelni a holtestet... De erre volt tanu... így szabadult meg ő s így vesztett rajta a másik...

Ejflé táján Varjas Mihály hazafelé indult. Szinte jól esett, hogy a hideg eső úgy áztatja forró arcát. Azon gondolkodott, hogy ne menjen-e ki a tanyaára? De akkor nem tudja, mi történt otthon a feleségével, a gyermekeivel. Isten kezében van az életük... Csak nem hagyhatja őket cserbe, mint hajdan a cimboráját.

A háza elé érve, félve nyitotta ki a kisajtót... Lépteket hallott az istálló felől... a sötétből fehér szür világlott elő... Ez ő... Megállt... bevarta cimboráját... ugy lesz, hogy lesz... meg kell tudni a szándékát.

— Te vagy az? — kérdezte.  
— Én.  
— Hová méssz?  
— Odébb.  
— Tudod, hogy én ki vagyok?  
— Nagyon.

Elhallgattak. Alig két lépésnyire állottak egymástól. A rabviselt ember unni látszott a helyzetet. Elindult.

— Megállj, Feri!  
— Mi köll?  
— Csak egy jó szavad.  
Az nem felett.

— Ne menj el, — mondotta Varjas Mihály. A szava resketett.

— Nincs nekem itt semmi keresetnem.  
— Engedd, hogy jóvátégyem a hibámat.  
— Elment az eszed?  
— Nem tudom, de felfordult velem a világ... Ha tudnád, hogy mit szenvedtem, hogy mit szenvedek most. Es szenvedni fogok halálomig. Mert olyat vettem... Feri könyörülj... segits rajtam...

— Segitsen az Isten, én nem segíthetek.  
Azzal egyet lóditott a tarisznyáján és elindult.

néppárttal. Kéri a választás érvénytelenítését, esetleg a vizsgálat elrendelését. *Tetellni* Ármán, a megválasztott képviselő ügyvédje, a kérvényt logikátlanak nevezi, a vádak általánosságban hangzanak el. Ugy ő, mint Jánosy Béla, a választók jogi képviselője is, a kérvény elutasítását kéri. Léletre ma nem került sor.

## KÜLFÖLD

**Orosz hangok a szipkaszorosi ünnepélyről.** A küszöbön álló szipkaszorosi ünnepélyről a pétervári *Novoszi* nagyon pesszimista hangon ír s többi közt utal arra, hogy a bolgárok még mindig egyik tengertől a másikig terjedő Nagy-Bulgáriáról ábrándoznak, holott az orosz politika, okulván az idő tapasztalatain, a san-stefanoi szerződésben kifejezésre jutott nézetekkel már rég fölhalgott. A bolgárok, írja a *Novoszi*, folyton azt hányják a jelenlegi orosz politika szemére, hogy bolgárellenes tendenciákat követ. Az egész szerencsétlenség abban áll, hogy a bolgár remények sehogyszem hozhatók összhangba a tényekkel. A bolgárok azt remélik, hogy Oroszország ismét negyedmillió katonát fog Macedónia tereire dojni, hogy a san stefanoi szerződést megvalósítsa. Ez azonban üres ábrándozás, s Oroszország nemcsak önmagának ártana vele, hanem az egész Balkánnak, amelyen a világbéke s a saját érdekében az egyensúlyt fönn kell tartani. Különbön pedig Oroszországban nekikig haboztak a fölött, hogy a szipkaszorosi ünnepélyeket egyáltalán megtartsák-e, vagy nem.

**Boer kiáltvány Európához.** *Botha, De-Wet* és *Delarey* tábornokok Amsterdamból kiáltványt intéztek Európa és Amerika népéhez, melyben pénzádományt kérnek a délfrikai boerok mérhetetlen nyomorának az enyhítésére, melyet csak elenyésző mérvben enyhít az az összeg, melyet Anglia a békeföltételek értelmében fizetni tartozik. Transvaal és Oranje sok ezer polgára a háboru által teljesen tönkret van téve s az ország teljes pusztulása leírhatatlan. Harmincezer ház és számos falu leégett és elpusztult. A tábornokok ezért könyöradományokat kérnek az özvegyek, árvák és rokkantak inségének enyhítésére és gyermekek nevelésére. A háboru borzasztó következményeit csak azért vázolják, hogy megmutassák, mily nagy a szükség és nem azért, hogy a lelkeket újra fölizzgassák. Az a kis összeg, amelyet Anglia a megadás föltételei szerint fizetni fog, még ha tízszer annyi volna, akkor se volna elég arra, hogy bár csupán a háboru által okozott veszteségeket leedezze; az özvegyek, árvák, rokkantak és gyermekek, akiknek érdekében a tábornokok ezt a fölhívást kibocsátják, most nagyon keveset, ugyyszólván semmit sem fognak kapni az angol kárértételekből. A tábornokok arra kéri az egyes országokban megalakuló bizottságokat, hogy egymással testvériesen, egyetértve kezdjék meg a működésüket. *Botha* Lajos tábornok ma egy dicső gazdag amerikai polgártól ísmilliót koronát kapott a dél-afrikai boer inségek javára.

London, szeptember 24.

Az esti lapok ellenszenves közleményekkel kísérik a boer tábornokok felhívását. A *Pall Mall Gazette* így ír:

Hazugság, amit a boer tábornokok állítanak, hogy a Chamberlaine-nal való tárgyalás csakis pénzkérdések körül forgott.

A *Westminster Gazette* szerint a boer tábornokok taktikai hibát követtek el felhívásukkal, holott ószintén iparkodniok kellene a szeszvedélyeket lecsillapítani.

**A jövedelmész politika.** Messzeható újítást kezdett *Bebel*, a német szocialisták vezére. Tegnap Nürnbergben egy nagy helyiségben ötezer embernek beszélt a vámtarifáról, s minden embertől tíz fillér belépődíjat szedvén, ötszáz márkát szedett be, amit — önzetlen pártvezérhez illően — bizonyára a szocialistapárt agitacionális alapjához fog adni. Ezt a gyakorlati újítást bizonyára föl fogják kapni a politikusok, s akiknek jó a svádájuk, nagy a népszerűségük, szóval, akik virtuóok a maguk művészetében, épp úgy pénzt kereshetnek ezentul, mint a zenévirtuóok. Csak-hogy majd a helyiségtulajdonosok is ahhoz fogják magukat tartani, s a nagy termeket ezentul illő összegért adják majd bérbé. Vagyis e téren is meglesz majd a rizikó, néhány politikus virtuó pénzselhet az új iparágból, de néhányan rá is fognak majd fizetni. Különbön *Bebel* azt mondta, hogy a birodalmi gyűlés szocialistapártja a vámtarifajavaslattal szemben obstruálni fog, s a legközelebbi választáson a vámkérdés lesz majd a választási jelszó.

## HIREK

### Szezonvers.

Zúg a csöndes őszi szellő,  
Őszi nap süt a határon,  
Őszi mezben, őszi népség  
Jár a pesti trottoáron.

A lapokban őszi hírek,  
És az úton őszi képek,  
Kirákatban őszi cikkek, —  
Ősz van mindütt, hova lépek.

És ez őszi hangulatban  
Egy gondolat bánt csak engem,  
Hogy az első őszi verset  
Nem én zengem, nem én zengem.

Ah, a lira mezején is  
Nagy manapság már a verseny,  
Az alanyi poták is  
Versenyeznek rútol, nyerseq.

És az élet vad harcában  
A barátság szava néma, —  
Sőt kajánul lessük egymást:  
Ma estére hol egy téma?!

Mit tud, mit sejt mindegyrül  
A vidám, telt tőke gyomra, —  
Mindennapi kenyérmorzszám  
Nehezen hull asztalomra.

Mint hogy ilyen viszonyok közt  
Fájdalommal konstátálom,  
Hogy a tisztességes versenyt  
En továbbra ki nem állom:

Nyugodt szívvel bejelentem,  
Hogy rálépek valahára  
A nem-tisztességes verseny  
Diadalmas porondjára.

Más módszerhez kellett nyúlnom,  
Agyam fáradt, szívem tépett:  
Eldaloltak már előlem  
Minden őszi szezon-képet.

Nem töröm hát fejemet már  
Rim kedvéért a tar őszön,  
Hanem bátran ekként zengek,  
Szezonunkat megelőzőn:

Üdvözöllek, gesztenyés nő,  
Mielőtt még megjelentél, —  
Üdvözöllek, oh maróni!  
Első hó és szívtelen tél!

És üdvözölöm a kalucsnit, —  
Udv a hóban csörgő szának,  
Udv a prémes kabátoknak,  
Fagyos orrnak, koresolyának!

Köszöntelek, fényes bálók,  
Prémieerek, koncert-termek,  
Üdvözöllek, óh karácsony,  
És örömtől piros gyermek!

Boldog újévet kívánok  
Önnek, báosi, önnék, néne, —  
Nos, egyezőval mindent teszek,  
A mit később tenni kéne.

Megelőztem minden költőt,  
Dalolhatnak már miattam, —  
Jöhetsz imhol, téli szezon, —  
Minden témát leartattam.

(Beismerem, szomorúan  
Illusztrálja ez a versem;  
Mi a szezon-költészetben  
A nem-tisztességes verseny?)

(G-ly.)

Budapest, szeptember 24.

— BUDAPESTI NAPLO. Szeptember 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról

idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** Dr. *Stettina* József miniszteri tanácsos, a magyar királyi államvasutak igazgatója, Breznóbányára utazott, hogy a vasgyári igazgatóság ülésén elnököljön. — Dr. *Benner* vizsgogyintézet-tulajdonos külföldi utjáról hazatérte.

— **A bajor herceg Visegrádon.** *Lipót* bajor herceg ma reggel Münchenből Bősbe érkezett. A király a pentzingi pályaudvaron fogadta a herceget, aki ma este Visegrádra utazik vadászatra és szeptember 28-án György herceggel együtt visszatér Bősbe.

— **A király a lövészek közt.** *Bécsből* táviratozzák, hogy a király ma ellátogatott a lövészünnepre. Az előcsarnokban *Rajner* őherceg védnök, *Ücküll* hadtestparancsnok és gróf *Kielmannsegg* helytartó fogadták. A helytartó ő felségéhez beszédet intézett, amelyben megemlékezett a lövészek hagyományos és hazafias hűségéről és köszönetet mondott az uralkodó kezefért, hogy katonai foggyereket adott a lövészeknek. Ő felsége örömet fejezte ki, hogy résztvehet a szép ünnepen és a lövészügy iránti legmelegebb érdeklődéséről biztosította a helytartót. Ezután ő felségének bemutaták az összes lövészsövetségek elnökeit, aki ismételtlen megelégedését fejezte ki a fölött, hogy az összes lövészegeletek szorgalmasan gyakorolják magukat katonai foggyerekkel. A német lövészsövetség képviselője előtt ő felsége megjegyezte, hogy a német lövészeknek több gyakorlatuk van a katonai foggyerekkel, melynek kitünősége be van bizonyítva. A hűlgy-bizottság nevében *Biedermann* báróné üdvözölte ő felségét, aki szives szavakban mondott köszönetet. Ezután ő felsége körüljárt az ünnepség helyén.

— **A novemberi előléptések.** Mint egy félhivatalos újság értesül, a novemberi előléptések ügyében az előmunkálatok már tolyamatban vannak. A hadügyminisztérium már hetekkel ezelőtt az egyes csapattektről bekérte az előléptésekre vonatkozó beadványokat és az egyes előléptendő listákra vonatkozó adatokat. Tábornagyi előléptés ezutal nem lesz. Az altábornagyi és vezérőrnagyi előléptések pedig oly keretben fognak mozogni, mint májusban, amikor tíz altábornagyi és tizenkilenc vezérőrnagyi kinevezés történt. Hadnagyokká a múlt évben a kadétkelekből kilépett és az előléptésre alkalmas összes tiszthelyettesek fogják kinevezni.

— **Kiásott Árpádkori város.** Egy Árpádkorabeli város nyomait fedezték föl a tolnamegyei *Gyánt* pusztán, *Osora* mellett. A hogy gözeivel szántották a földet, sok régi téglá került napvilágra. A pusztá börtölje, *Győrey* Rikárd értesítette erről *Posinszky* Mór apátot, a szegárdi muzeum nagyhírű igazgatóját, aki aztán megjelent a pusztán. Megállapították, hogy a gözke több holdnyi területen egész községnek épületmaradványait emelte ki; mindenütt Árpádkorabeli edénytöredékek kerültek fölszínre. A lelőhely közepén áll a templom, melynek alapfalait kitisztítván, egészen épen került elő a szintén Árpádkorból való, körülbelül tizenharmadik századbeli templom. Szanktuáriuma, hajója és a torony alapfalazata is tisztán láthatók. A szanktuáriumban kilenc csontváz volt, a templom körül pedig akkori szokás szerint a temető terült el, ahol a csontvázak összekulcsolt kézzel fekszenek. Eredetileg fakoporsóban voltak, de már csak a rozsdás szegek maradtak meg a koporsókból.

— **Október hatodika.** Az aradi gyásznap évfordulóját az idén is kegyelettel ünnepli meg az országos függetlenségi és 48-as párt, valamint a székesőváros hazafias polgársága. Az évforduló napján ünnepes gyászistentiszelet lesz a Ferenrendiek belvárosi templomában, ahol testületileg jelennek meg a függetlenségi párt tagjai, az öreg honvédek és az egyetemi polgárok. Az istentiszteletet megelőzőleg gróf *Bathány* Lajos, a vértanu miniszterelnök lelki üdvéért mondanak gyászmisét.

— **Technikus-kongresszus.** A második magyar országos technikus-kongresszus, e héten, szombaton kezdődik, amikor a kongresszus tagjai délután három órakor kirándulnak Budafokra, ahol megnézik az ottani elektromos vasut világítási telepeit, a vízvezetékek és az egyik pezsgőgyárnak üzemét.

Vasárnap az I. és II. osztály a Müegyetem egy tantermében lélesezik délután fél három órakor, míg a III. osztály az egylet nagy ülésteremben tart ülést. A teljes ülések vasárnap délelőtti kilenc órakor és hétlőn délelőtti tiztíz órakor lesznek a Müegyetem kertj nagytermében. Hétlőn délután tizenegy órakor az Uránia-színházban *Cserháti* Jenő és *Evv-Ilés* Aladár tart e óadást a kongresszus tagjai számára. Szeptember 29-ikén és 30-ikán, október 1-én és 2-ikán a krompachi vasgyár, a Csorba-tóhoz vezető fogaskerekű vasut a Csorba-tó, a rózsahegyi szövő-gyár, a szolnai posztó-gyár és Trensen-Teplicz tündörtölgák meglekteni. A társaság héttőn nyolc óra tíz perckor indul a keleti pályaudvarról a kirándulásra. A kiránduláson résztvenni óhajtó tagok bejáróljanak 25-ikéig jelentkezhetnek még a Mérnök- és Építész-Egylet helyiségeiben.

— **Hideg van.** Valójában még nincs is hideg, de ha sokáig ilyen marad az idő, hideg lesz. Felöltözzél már alig jár ember az utcán, legfőképpen az, akinek nincs s már megjelentek a cülderekek is, igaz, hogy csak elvétve. Este, reggel hűvös szellők járnak, néha szinte didereg is az ember, de azért prózai lény az, aki nem tartja szépnek a budapesti őszi. A levegő tisztá, az ég erősen kék s tisztán emelkednek ki a távolban a budai hegyek kontúrjai. Utcahosszat a kőutakon hervadt leveleket sodor a szellő: üzenetet a távoli, hervadó erdőktől. S lombját vesztő a Városliget, a Hűvösvölgy is. Akadnak sétalók, akik még fölkeresik a hervadó fákat; a kora délutánórákban néhány gummikerekű kocsisitavaságuldatiszta utakon, de hamar jó az este kigyullad az égen a csillagok, amelyek sokkal erősebb fényűek az őszi éjszakában. Halovány holdnyíl ömlik el az utcákon, a kávéházak elől behordták a kerteket, a téli éjszakák gőze ül már meg az ablaküvegeket s egy-egy ajtónyíláskor cigány-, vagy katonaszen hangja csapódik ki az utcára. Ez már félig-meddig a tél hangulata s ki tudja, egy-két hét múlva fekete, ólmos felhők borulnak az égbe s egy reggel arra ébredünk, hogy fehérek a háztetők s az utcák. De higgyük, hogy ez még messze van. Most még a vénasszonyok nyara csillog, kissé hidegen, de mégis fénylően. Azt mondják, hogy ha sokáig tart, gyenge tél lesz. Oh, tartson minél tovább, már csak a tél beteget: a szegény emberekért is.

— **Virochow utódja.** Berlinből táviratozza tudósítónk, hogy Virochow tanszékét a berlini egyetemen legközelebb betölti. Virochow utódja Orsch tanár egészségügyi titkos tanácsos lesz, aki most a göttingai egyetemen tanít. Orsch a hetvenes években asszisztens volt Virochownak.

— **Az Újságírók Egyesületéből.** A Vörösmarty-szobor ügyében tartott ma délután ülést a Budapesti Újságírók Egyesületének választmányja. Fészi József elnök bejelentette a választmányt, hogy a Vörösmarty-szobor-bizottságban viselt tagságáról lemondott, abból az ismert okból, mert a pályázók egyikét rokonsági kötelek őrzi hozzá. Felkéri tehát a választmányt, hogy helyette más delegáltjon az egyesület képviselőjéül a szobor-bizottságba. E kijelentés megletele után távozott az ülésteremből s a tanácskozás vezetését Deutsch Antal alelnök vette át. Seres László szükségesnek tartja, hogy bizonyos hírlapi nyilatkozatokkal szemben a választmány tejezzék ki elnöke iránt bizalmát. A választmány osztja e feladást és elnökének e kérdésben tanúsított korrek magatartásáért az indítvány értelmében egyhangúlag bizalmát fejezte ki. Cziflay Lajos alelnök indítványozta ezután, hogy az elnök helyett a szoborbizottságba az egyesület a kiváló műveléssel bíró jeles esztétikust, Keszler Józsefet küldje ki, mint aki a Vörösmarty-szobor ügyében eddig még nem foglalt állást. Többek felszólalása után a választmány egyhangúlag elfogadta az indítványt s határozatáról jegyzőkönyvi kivonatban fogja értesíteni Rákosi, Jenő, a Vörösmarty-szoborbizottság elnökét és Keszler Józsefet, az egyesület által kiküldött új bizottsági tagot. Ezzel az ülés véget ért.

— **Merénylet a cár ellen.** Sok merényletet kísérhetnek meg a cár ellen, melyről a világ sohasem értesül, és viszont sok oly merényletről innak a lapok, melyet nem is terveztek. E hírek alapját teljes lehetetlenség ellenőrizni, azért csak egyszerűen megemlítjük, hogy a *Daily Express* híre szerint a korszki hadgyakorlatról visszautazó cár ellen merényletet követtek el. A merénylők azt hitték, hogy a cár a nikolai-varsói vonalon fog utazni, s ezen a vonalon a sineket főlstedték. A rendőrség idejekorán értesült róla, hogy valami merényletet terveznek, s a cár utárányát hirtelen megváltoztatta. Magát a merényletet azonban nem fődözték föl s így az északi-expresszovat a cár vonata helyett csakugyan ki is siklott a nikolai-varsói vonalon.

— **Sverdrup expedíciója.** Az angol földrajzi társaság elnöke, sir Clement Markham lezelet irt Krisztianáiba Rousch János drhoz, amelyben Sverdrup expedícióját a legerősebb és legjobb arktikus expedíciónak mondja a föld felkutatása tekintetében. Azt a véleményét fejezi ki, hogy ennek az expedíciónak a legértékesebb eredményei lesznek mindazok közül, melyeket Franklin óta valaha elértek. Sverdrup és Izaachsen expedíciói összesen 372 utazási napot foglalnak magukban, mely idő alatt 3000 angol mérföldnyi utat tettek és 1500 mérföldnyi ujonnan felledeztet földet jártak be. Sverdrup tulszárnyait Hayest, Hallt, Greebyt és Balvínt.

— **Baleset a Dunán.** Ma délelben a Duna-gőzhajóztársaság *Gizella* hajójával kis baleset történt, éppen akkor, midőn a budapesti partoktól elindult Mohács felé. A tabáni állomáson a kormánylanc egyik szeme eltört. Ennek következtében a megsérült hajót a Sas gőzös segítségével visszaterelték a Petőfi-téri állomásra s ott újra felszerelték a tartalékban volt új kormánylancal. A *Gizella* ennek folytán hétfőgyed-órán késéssel indult Mohácsra.

— **Elégia a t. Házról.** Holnap reggel a t. Ház tisztviselői már az új parlament felé parokodnak, ha ugyan megszokásból nem tévednek a Sándor-utca irányába. Aki odatévedt, már nem találja ott a t. Házat, csak egy — relikviát. Mert relikvia lett egyelőre a régi parlamenti palotából s ami még benne van, az is csupa relikvia. Annak jelzi az a könyvatos partecédula is, mely ma hírül hozza, hogy maradt a régi hajlékban egy pár botoradar, szőnyeg és megmtyás, amit az új parlamentben nem lehetett értékesíteni s amit tehát el fognak árvereztetni, de — hiénák nélkül, hogy a t. képviselő urak esetleg emlékül összevásárolhassák. Utóljára tehát még egyszer licitálni fognak a t. Házban, mint ahogy vajmi gyakran licitáltak ott, részben egymásra, részben egymás ellen, nem egyszer bizony a haza bérére is. De azért elfogja az embert mégis egy kis melan-gholia, ha a megüresedett régi t. Házra gondol. Sok dicsőséges mérkőzés mellett sok botnyá emléke, sok fenséges fölkelés mellett sok alacsony torzsalkodás történetje borong ott a koprárrá vált falak között. Nagy emberek és nagy idők emlékezetével van teli a régi t. Ház tanácssterme, folyosója s a híres miniszteri sarokszobának sem volna szabad eltűnnie egészen, mert érdemes volna megmutatni az unokáknak valamikor, hogy hol dőltek el a legfontosabb politikai ügyek mellett a kis Haluska-ügyesek is. De mindegy. Egy szomorú elégiait gondoljunk meg a régi hajlék neptelen falai között, szánj parkodjunk az új parlament felé új erővel, új reménységgel.

— **Elültyedt hajók a Dunán.** A magyar folyam és tengerhajózási részvénytársaság 130. számú hajója, mint a *Magyar Távirati Irodának* jelentik, hétón délután a Stenka-zubatagban elültyedt. A hajó szemet vitt s az alacsony vizállás miatt a nyolcvan méter széles csatornában kellett haladnia. Ugyanekkor lelélelött a vizen a Dunagőzhajós-Társulatnak *Dániel Ernő* névű hajója, míg vele szemben a *Vértes* nevű hajó uszott a vizen. A *Vértesen Mülner Géza*, a másik hajón pedig *Hergesz József* volt a kapitány. A *Vértes* uszályhajói közel találtak menni a csatornaszélehez, ahol az egyik uszályhajó léket kapott. Kivontatták még a part melé, de ott elmerült. Az aldunai hajózással az aldunai olajhajózási hatóság felelős. Minden hajót hatósági zubatagkal vezet Bázsiástól Turnszervering. Az elültyedt uszályhajó ügyében Tompa Károly hatósági felügyelő vezeti a vizsgálatot, annak megállapítása végett, hogy ki volt a hibás. A *Vértes* hajó állítólag az uszákon kívül haladt. A Stenka-zubatag a legelső az Aldunán Drenkova és Moldova között. — Szisztovónál is baleset történt a minap a vizen a vízárban. A magyar folyam- és tengerhajós-részvénytársaság *Erzsébet* nevű hajója ugyanis horgonyt vetett itt, de a horgonylánc elszakadt és Spida kapitány az egyedüli biztos rögzítésbe folyamodott. Készakarra beleürödött hajójával a homokzatnyba. A minap elültyedt *Ferenc József* hajó kiemelése folyamatosan van. A román társaság állítólag 250 000 frankot már följajánlott kártérítés gyanánt a biztosító-társaságoknak.

— **Halálhöz.** Kassáról táviratozzák, hogy dr. Takács Menyhért jászvári prépost édesanyja 64 éves korában elhunyt.

— **Üzvegje.** *Schön M. B.* né é hó 22-én rövid szenvedés után élete 74-ik évében Baján elhunyt. A jótékonyságáról és szivomelegességéről széles körökben ismert urnó halála, aki a bajai négyvet alelnöke volt, általános részvételt kelt. *Schön Anna*, a bajai Kereskedelmi és Iparbank igazgatója édesanyját gyászolja az elhunytban.

— **Török lonka.** *Török Sándornak*, a vakok intézete tanárának kis leánya é hó 22-én 5 éves korában Budapesten meghalt. A kis halottat ma délután temették nagy részvét mellett.

— **Német Lajos IV.** éves orvosstanhallgató é hó 22-én Ujpesten 23 éves korában meghalt.

— **Scheyner János, a körmöcbányai főreáliskola tornatanára, életének 35-ik évében szeptember hó 11-én meghalt.**

— **Másfél millió Triest városának.** Triestben tegnap elhunyt *Galatti György* nagyiparos. Mint egy távirat jelenti, Galatti másfél millió koronát érő vagyonát Triest városának hagyta, hogy egy atyjának nevét viselő kórházat alapítsanak. Végrendeletének végrehajtója báró Ralli Pál.

— **Földréngés.** A magyar királyi földtani intézet és az országos meteorológiai intézet földréngési készletéi ma éjtel távoli földréngést jeleztek. A földréngés 9 óra 35 perckor kezdődött és 11 óra 12 perckor ért véget. A földréngés helye eddig nem állapítható meg.

— **Nagy lopás Sátoralja-Ujhelyről** táviratozzák, hogy Veress Károly vendéglőstől 3000 koronát lopnak el. A rendőrség a tetteseket Széphealmon elfogta, s a lopott pénzt 250 korona hiányával megtalálta.

— **Gyanús halál.** Megirták a lapok, hogy *Reich Jakab* kávé, aki *Thassa* főkapitányának volt a sógora és abban az érásban ismert alak volt, Hajós-utcai lakásán meghalt. Nem tudhaták, hogy mi okozta a halálát, sőt sokan öngyilkosságot emlegettek. Holttetését ma boncolták a törvényszéki orvostani intézetben. A boncolás megállapította, hogy *Reich* idült szívbajban szenvedett és halálát szívizületlenség okozta.

— **Korn Artur kiutasítása.** A nemzetiségi igazgatókkal szemben végre elvesztették a hatóságok a türelmüket. Azt a türelmet, a mi tulajdonosok hosszúra nyúlt idáig. Nemrégiben Temesvár főkapitányát utasította ki a városból *Krámer Alvinc*, egy német újság szerkesztőjét, akit nemzetiségi igazgatás miatt a bíróság elítélt, most meg ugyanez a sorsa *Korn Arturnak*, a nagykkindai pangermán szerkesztőnek is. *Wachtel* rendőrkapitányt fölhitva a hirdető redakteur, hogy megvennyole óra alatt igazolja az illetőségét. Korn erre hirtelenében azzal a kéréssel fordult a város tanácsához, hogy ismerje el honosságát. A tanács azonban elutasította kérését s ilyenformán Kornnak valószínűleg hamarosan távoznia kell Kikindáról.

— **Sikkasztó járásbíró.** Mint a *Felsőmagyarország* jelenti, az abauj-szántói járásbírósnágnál nagy sikkasztásnak jöttek nyomára, amelynek elkövetésével *Sváby Sándor* járásbíró vádolják. A kassai kir. törvényszék elnöke az abauj-szántói járásbírósgát ezelőtt két hónappal megvizsgálta és ott 3200 korona hiányt konstatait. E járásbírósg vezetője, *Sváby Sándor* királyi járásbíró a hiányt azonnal fődözte — mint most utólag kiderült, ez ősszeget barátai adták össze. A vizsgálat után hat hétre feljelentés érkezett a kassai kir. törvényszék elnökéhez, hogy Szántón nincsen minden rendben. *Cziráky Barna* elnök azonnal Szántóra utazott és ott szigorú vizsgálatot tartott. A vizsgálatot vezető elnök mindjárt az első nap sikkasztásnak és hamisításnak jött a nyomára és *Sváby Sándor* járásbíró állását felüüggesztette és eirendelte a vizsgálat kiterjesztését. *Cziráky* elnök a vizsgálat folyamán arra a szomorú tapasztalatra jutott, hogy *Sváby Sándor* már évek óta üzi sikkasztásait. Amint az eddigi vizsgálatból következtetni lehet, *Sváby* már 13 év óta sikkaszt. *Cziráky* elnöknek tehát óriási munkát kell végeznie, mert az összes hagyatéki, árvaszéki és büntető-ügyeket 13 évre visszamenőleg kell megvizsgálania. A vizsgálat eddig körülbelül 35 000 korona hiányt konstatait, de még — crjánis anyaga maradt a vizsgálatnak. Az elsikasztott pénzek összege 70 000 koronára tehető, *Sváby Sándor* sikkasztásainak nagy részét úgy vitte véghez, hogy a pénzbüntetéséket felvette, elsikasztotta és a jegyzőkönyveket úgy hamisította meg, hogy az elítéltek vagyontalanok és a pénzbüntetésüket leülték, e jegyzőkönyveket a mit sem sejtő *Spirók* felügyelővel is aláíratta. Erre úgy jöttek rá, hogy egy jómódu abauj-szántói polgár kiadás miatt 300 koronára ítétek és ez a 300 korona is, mint behajthatatlan volt az ívekben kimutatta. *Cziráky* elnöknek hiheletlennek tetszett, hogy az a gazdag polgár úgy ülte volna le büntetését, utána járt a doigok és az adta meg a fonalat a további vizsgálatra. *Sváby Sándor* kiterjedt és előkelő család tagja, a kassai társaságban is előnyösen ismert, mert hosszabb ideig működött Kassán is, mint bíró. Kőitekező és nagyuri életmódot folytatott, folytonosan nagy urak társaságában járt és e passzú kieligetésére kellett a sok pénz. A sikkasztó járásbíró különben elszállították a *Schwartzter*-féle hidegvíz-gyógyintézetbe.

— **Házasság.** *Szirkaljay Gólya* János vízműrendező eljegyezte *Zala Györgynek*, a jeles szobrásznak nővérét, *Üzvegje Neumann Antalnét*, született *Zala Jolánt*.

— **Kertész Sándor** diszműri nagykereskedő tegnap vezet e öltárhoz a terevenyási templomban *Prückler Margótt*, *Prückler László* fővárosi bizottsági tag leányát.

— **Topf Manó** sopron-széleskúti kereskedő eljegyezte *Spitzer Hermin* kisasszonyt, *Geist Sándor* szombathelyi kereskedő nevelt leányát.

— **A martiniquei áldozatokért.** *Trencsénvármegye* alispáni hivatala 34 korona 41 fillér adományt küldött a *Budapesti Újságírók Egyesületéhez* a martiniquei áldozatok felegélyezésére. A tegnap kimutatott 10 427 korona 41 fillér és 10 frank gyűjtése a mai adománnyal 10 511 korona 32 fillér és 10 frankra emelkedett.

— **A bécsi sikkasztás.** A bécsi rendőrség nagy erőfolyt folytatott nyomozásának még semmi eredménye sincs, a Ländlerbank milliós sikkasztójának hollétéről semmi bizonyosat sem tudnak. Erősen tartja magát az a hír is, hogy *Jellinek Bécsben* van elrejtőzve. A rendőrség azt hiszi, hogy *Jellinek Áruhá-*ban, barátainak segítségével *St-Pöltenbe* jutott és onnan Svájba szökött, azért ez irányban is megtehető a szükséges intézkedéseket. A szélhámosok Bécsben *Jellinek* sikkasztását is fölhasználják és sikkasztó családjától mindenféle módon akarnak pénzt szerezni. Tegnap egy szélhámos *Jellinek* egy hamisított levelét mutatta föl, amelyben a sikkasztó a levelt áldozata utján pénzt kért. Az ügyetlen csalót átadták a rendőrségnek.

— **Lopás a vonaton.** Dr. *Cseery* Zsigmond orvos sebéből *Grác* és *Marburg* között a vonaton klopolták a pénztárcáját, amelyben 750 korona és 3 darab vasuti szabadjegy volt.

— **Rooseveltet megoperálták.** *Indianopolis*ből távrajtározzák, hogy *Roosevelt* elnökön Pittsfieldben ért balesete miatt műtétet kellett végezni, amely szerencsésen sikerült. A baleset szept. 3-án Pittsfieldtől félmeírföldnyire a Bergshire hegység között történt. Az *elnök* kocsija összeütközött egy óráknél 30 mérföldnyi sebességgel haladó carral. Az *elnök* kocsija darabokra tört s a kocsiiban ülőket az irtózatos lökés ereje messzelökte magától. A kocsi romjai alá került *Roosevelt*, ahonnan mindjárt kiemelték. Az *elnök* nem vesztette el hidegvérét s habár vérző sebet kapott, maga is a többiek segítségére sietett. *Craig* testőri szolgálatait teljesítő rendőr szörnyen halt, a kocsi súlyos sérüléseibe valószínűleg belehalt. *Massachusetts* állam kormányzója *Murry Crane*, szintén súlyosan megsebesült, *Laurance George* kongresszusi képviselő és *Cortelyou* az *elnök* titkára eszméletüket veszítették s a titkár csak hosszas élesztési kísérletek után nyerte vissza eszméletét.

Az *elnök* maga a térdén könnyen megsebesült és a sérülés helyén néhány nap múltán daganat képződött, amely azonban még nem látszott érettné a beavatkozásra. Az utazás fáradalmait következtében azonban a daganat egyre nagyobb fájalmakat okozott és az *elnököt* kísérő orvosok szükségesnek tartották, hogy más orvosokkal értekezzenek. Ez a konferencia *Indianopolisban* az *India-klubban* folyt le, ahol az *elnök* tisztelőire reggelit adtak. Elhatározták, hogy a műtétet, amelyet szükségesnek ítélték, azonnal végrehajtsák, mielőtt a reggeli véget ért. Az *elnök* a reggeli után nyomban a klub épületéből a St.-Vince-kórházba hajtattott titkára, két segédtitkár, az indianai kormányzó és két szenátor kíséretében. A műtétet, mely 4 óra 15 percre kezdődött, dr. *Oliver* altatás nélkül hajtotta végre, míg dr. *Cook* segédkezett. Az *elnök* igen vidám volt. E nap két beszédet mondott és általában feltűnt az *elnök* jó kinézése, bár észrevették, hogy egyik lábát nehezen emeli. Az orvosok közlése szerint a sebből két uncia nyert távolítottak el. Minden jel arra mutat, hogy az *elnök* mielőbb helyreáll. Szükséges azonban, hogy nyugodtan maradjon és lábát ne mozgassa. Az egész dolog nem komoly, de nagy kíméletre lesz szükség. Az *elnök* a műtét folytatás felbázkakította utját és este visszatért Washingtonba, ahová, mint egy távirat jelenti, ma éjjel érkezett meg.

*Berlinből* késő éjtelj azt jelentik megbízható értesülés alapján, hogy *Roosevelt* *elnök* állapota nagyon komoly.

— **Botrány a Tátra-kávéházban.** Botrányos eset történt ma hajnalban a Király-utcában lévő Tátra-kávéházban. Eljűl után betört oda *Benes* Lajos *Ióvárosi* tisztviselő egyik kollégájával s ittias állapotában szóváltásba elegyedett az ott lévő artistákkal. A kávéházi személyzet és az artista társaság — elég emberlelen módon — nekiesett a két vendégnek s alaposan elverték őket. A két fiatal ember — a tuleró látára — intásban kerestek menedéket. A kávéház előtt vagy hat bérkocsi állott. Ezeknek gazdái a kávéházi pincérekkel együtt a menekülők után futottak, valószínűleg az Aradi-utóba észrevették, hogy *Benes* egy kapu mélyedésébe huzódott. Oda is utána rohantak és beszorították a szerencsétlen embert, Valóságos guszba kötötték és úgy vitték egész az *Andrássy-ut* és *Szivulca* sarkáig, de itt *Benes* a nagy vérvesztés miatt önszesset. Kocsira tették ezután és a Tátra-kávéházba vitték, ahol a kávé, látva a véres embert, orvost hívatott, aki megvizsgálta *Benes* és megállapította, hogy *életveszélyben* van, annyira elverték a pincérek és a flakeroskocsiok. *Benes* a mentők a Rókus-kórházba szállították, ahol még délben sem tért magához, éppen e miatt a delutánra elrendelt kihalgatása is elmaradt. *Benes* társa szerencsésen elmenekült s még eddig nem tudják kiletét, mert az eszméletlenül fekvő *Benes* erre nézve sem lehet megkérdézni.

— **Sikasztó házmelet.** A rendőrség nyomozta *Nydray* Sándor székesfehérvári születésű 49 éves házmelet, aki a Külsőváci-ut 124. számú házában 1800 korona házbért szedett össze és azzal megszórt. Magával vitte *Kovács* Erzsébet 32 éves szeretőjét. Tegnap *Bremában* mind a kettőt ellopták, amiut egy Amerikába induló hajóra akartak szállni.

— **Lég-hajón Afrikából Franciaországba.** *Vaulx* gróf, a franczia lég-hajósok-klubjának *elnöke*, tegnap lég-hajón Afrikából Franciaországba érkezett. A lég-hajót a szél először *Biserta*, majd *Korsika* felé vitte, honnan óráknél tizenkét óronyoni gyorsasággal repült Franciaország felé. míg végre *Cette* és *Agde* között szállt a földre.

— **Intentisztelet.** A pesti izraelita hitközség dobány-utcai templomában a péntek esti intentisztelet további intézkedésig 1/6 órakor kezdődik.

— **Borzalmas katasztrófa.** *Verbe* nevű orosz faluban, mint *Varsóból* jelentik, borzalmas szerencsétlenség történt tegnap. Egyik házban éppen lakodalmat tartottak, mikor a ház kigyulladt s mielőtt a vendégek menekülhettek volna, lángba borult az egész épület. Hatvan ember lelte halálát s a halottak közt van a menyasszony s az örmánya is.

— **A szökés párosán.** *Debreczenből* telegrafálják, hogy *Geiger* József tekintélyes pékmester *Szekeres* István odaváló polgár feleségével megszökött. Mint-hogy *Geiger* magával vitte feleségének 1600 koronáját és *Szekeres* szinte belemarkolt térje pénzébe a szökvényeket sikasztásért jeljelentették. A rendőrség a kikötővárosokba távrajtározott.

— **Életuntak.** *Szabó* Mária 20 éves varrónő Nelelejt-utca 21. számú lakásán marolugot ivott. A Rókusba vitték. — *Krammer* Katalin nevelőnő az Adria-szállodában sósavat ivott. Veszedelembe belső sebeivel a Rókusban ápolták. Mind a két leány szerelmi csalódás miatt akart meghalni.

— **Az osztályorszátek huzása.** Az osztályorszátek mai huzásának eredménye a következő: 400.000 koronát nyert: 17259. 10.000 koronát nyert: 50745. 5000 koronát nyertek: 8727 34459. 2000 koronát nyertek: 1784 3538 8890 11088 14787 17484 21578 22072 22682 35525 37217 44021 45876 60274 62747 78533 74389 75934 77002 90836 81384 82678 94858 98102. 1000 koronát nyertek: 6088 6489 10166 14241 18202 19605 20102 21596 21874 26904 24208 23743 37681 35283 38413 38840 41909 45104 47460 49657 55388 61085 65840 66345 66477 67218 69009 68736 74008 74872 77744 79030 81895 84819 86171 67647 88181 85629 85646 83412 99274 99644. 500 koronát nyertek: 1615 2749 3350 3440 3444 6014 5018 5260 6024 6433 6969 7220 7512 14557 14776 17397 18119 18762 19054 19327 23997 25695 25705 26868 26906 27677 31940 32643 33685 40384 43555 44164 46340 49821 50071 54381 52851 53309 57025 57178 59252 60705 63799 63460 70240 70276 72831 74-95 74947 75767 77908 78990 81196 83668 85595 86513 85706 21247 92922 92927 98612 98607 99305.

Az osztályorszátek mai huzásán a 400.000 koronás *Iónyereny* a Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank Részvénytársaság (Budapest, Szervita-ter 3.) által nyolc nyolcadban eladott 17259 számú sorsjegyre esett. A szerencsés nyerők valamennyien szegénysorsu vidéki iparosok.

(x) **Elegáns ruhák készűnek** *Tereczky* és *Lilienberg* térfizsábó-cégnél Budapest, Városház-utca 12.

## A köszivű király.

Budapest, szeptember 24.

*Belgiumban* még most sem tud napirendre térni a közvélemény *Lipót* király könyörtelen viselkedése fölött. De a külföldön is csak elítélő hangra talál a király haragja, amely nevének halálós ágra mellett sem tud kiengesztelődni. A párisi *Autoritásban* *Cassagnae* a következőket írja: Izgató dolog, amikor látjuk, hogy egy szegény királyi egyedül, elhagyatva válik meg az élettől, magánosan, család nélkül. Pedig volt családja, csak-hogy másutt szétszórtva. Az, aki legközelebb állott hozzá, nagyszerűen mulatott *Luchonban* s abban gyönyörködött, hogy a radikális közszegénylancosok lábánál heverték. Azt gyanítjuk, hogy a király *Luchonban* egészen más és sokkal kevésbé tisztességes viszonyt lűzött, mint *Stefánia* leánya.

A *Matin* a következőket írja a belga király és *Lónyay* grófné között lefolyt jelenetről:

Tulzán nélkül mondhatjuk, hogy *Lipót* király, aki leányát anyja koporsója mellől elkergette, viselkedésével magára zudította az egész művelt világ rosszaságát s megbotránkosását. Mindenütt, ahol a nép szive dobban, föl vannak háborodva ez ellen az ember ellen. Jobban szeretjük volna, ha a családi viszálykodás nem jut nyilvánosságra. A király, aki nem tanusította azt a nemesszívűséget, amelyet műveltségétől s szivétől elvártunk volna, viselkedésével magára zudította az egész világ haragját és az összes művelt népeket legnemesebb érzelmeiben sérlette meg. *Lónyayné* grófné azzal, hogy másodsor férjhez ment, megnyerte az összes belgák szimpátiáját s önzetlenségével, amelylyel fontos és címét oadaatta a grófi koronáért, tiszteletet biztosított magának. Könnyen érthetjük tehát a közmebotránkosást, amelyet a király azzal keltett, hogy leányát kiutasította abból a szobából, amelyben anyjának holteste feküdt. A király semmivel sem mentheti, hogy szivében nem támadt a megböcsötés, a szánalom és a lejéltés érzése. A király sokkal okosabban cselekedett volna, ha megakadályozta volna egy asszonynak könnyét és népének megvetését.

Teljesen megbízható forrásból jelentik, hogy a király oly okok miatt, amelyeket egyelőre legközelebbi sörnyezete sem ismer, lemondott *luchoni* utazásáról. *Bécs*-ből jelentik nekünk: *Lónyayné* grófné október közepéig szándékozik Angliában maradni, azután a morvaországi *Austerlitzba* megy, ahol néhány hetet fog tölteni s innen férjével *Prágába* megy leányának látogatására.

*Brüsszel* lapok azt írják, hogy a viszály *Lipót* király és leánya között már nagyon régi keletű s főképp az megsejtette el, hogy *Stefánia* hercegnő már csak akkor értesítette szüleit *Lónyay* Elemér gróffal való eljegyzéséről, amikor ez már megtörtént. *Lónyay* grófné ismétlen hosszú leveleket küldözgett apjának böcsánatot kérve, de a király a boritekon felismerte leányának irását és visszaküldte kibontatlanul.

Sőt annyira ment a király, hogy megtiltotta, hogy *Lónyay* grófné nevét egyáltalában emlegessék az ő jelenlétében.

*Henriette* királyné rendkívül szenvedett e családi viszály miatt. Utóbbi éveiben teljesen magára maradt, miután a király csak rendkívül ritkán tartózkodott mellette. Egyszer a legkeserűbben panaszkodott környezete elhagyatottsága miatt. Megható kifejezésekkel panaszoita el bánatát és így szólt:

— A legszerencsétlenebb asszony vagyok a világon; nincs senkim a földkerekségén — csak a kutyáim szeretnek meg.

A királyné ugyanis nagyon szerette az állatokat, különösen pedig a lovakat és kutyákat, mely utóbbiak mindig a szobájában voltak.

**Brüsszel**, szeptember 24.

A *Petit Bleu* egy munkatársa beszélgetést folytatott *Thyriar* udvari orvossal, aki elmondotta a hírlapírónak, hogy a belga királyné maga kívánta a bebalzsamozás mellőzését, mert azt hangoztatta, hogy isteni törvény, hogy az emberi testnek porrá kell változania, amiből lett és az ember testi életét meghosszabbítani vétek.

A királyné határozottan kívánta, hogy temetése lehetőleg egyszerű legyen. A király helyeselte a királyné óhajátát és megjegyezte:

— Az én temetésemen sem szabad lennie semmi pompának. Különben e felől intézkedtem végrendeletemben.

Még ma is kizárólag a laekeni kastélyban, a királyné ravatalánál történt botrányról beszél az egész város. Félhivatalos részről azzal mentogetik a király eljárását, hogy az etikette követelte azt, mert gróf *Lónyay* Elemérné önként egyezett bele rangjának elvesztésébe, de a közönség nevétségének tartja ezt a mentogetőzést és szembeállítja *Lipót* király eljárását *Ferenc József* király nemes gondolkodásával.

**Brüsszel**, szeptember 24.

A király kabinet-irodájától tegnap az udvarhoz közel álló *Journal des Bruxelles*hez közlés végett a következő két jegyzék érkezett:

Mint-hogy gróf *Lónyay* Elemérnének, született *Stefánia* hercegnének a laekeni kastélyba való érkezése által előírdult incidens különféle magyarázatokra adott okot, óelszerűnek mutatkozik a tényállást megvilágítani és konstátálni, hogy a grófné azonnal eltávozott *Spaából*, mielőtt értesült, hogy a hivatalos szertartásban amugy sem vehet részt.

*Stefánia* királyi hercegnének annak idején tudomására hozták, hogy ha szüleinek határozott ellenzése dacára nöl meg gróf *Lónyay* Elemérhez, megtiltsák neki, hogy akár *Ausztriában*, akár *Belgiumban* részt vehessen hivatalos udvari szertartásban.

A király — igen természetesen — nem vette rossz néven, hogy a grófné megjelent anyjának halottas ágyánál, hogy imádságot mondjon érte. Ez kötelessége volt, mint gyermeknek és jól tette, hogy gyermeki kötelességét teljesítette. A királynak azonban nem volt módjában visszaadni a grófnénak rangját és méltóságát, amelytől őnmaga losztotta meg magát.

Igy szól az első jegyzék, amely nyilván magának *Lipót* királynak nyilatkozata.

A kabinetiroda második kommunikéje így hangzik:

„Osodálkozást keltett a közönség körében, hogy a felséges királyné temetési szertartásán mellőzték a pompát. A király és a királyné már régebben megbeszéltek, hogy temetésük, bármelyikük hal is meg eödb, egészen egyszerű legyen és az idegen tejedelmi udvarokat lehetőleg ne hívják meg.”

**Brüsszel**, szeptember 24.

Az *Etoile Belge* szerint *Mária Henrietta* királyné ma felnyitott végrendelet nem tartalmaz rendelkezést holtestének bebalzsamozása és közszemlére kiállítására iránt, a királyné csak azt óhajtja, hogy fia mellé helyezze el. A többi intézkedés tisztán magánjellegű. A király *Goffmet* kabinettitkár a királynénak tett odaadó szolgálatainak elismerésül a *Lipót*-rend kommandőrévé nevezte ki.

**Brüsszel**, szeptember 24.

Gróf *Lónyay* Elemér *Calaisig* kísérte nejét, de belga területre nem lépett. *Lipót* király ugyanis gróf *Lónyay* Elemérnek még annak idején megtiltotta, hogy *Belgium* följére lépjen.

**London**, szeptember 24.

Gróf *Lónyay* Elemér ma delután feleségével *Dowerbe* érkezett s onnan *Folkstoneba* utazott.

# A szállodások közgyűlése.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, szeptember 24.

A tegnapi ismerkedési lakoma után ma komoly munkába fogtak a kontinensnek a fővárosban összehozott szállodások. Ma délelőtt tartotta meg közgyűlését a szállótulajdonosok nemzetközi egyesülete. A tanácskozáson — amely mindvégig előkelő tónusban folyt s amelyen fontos határozatok hoztak a szállodás- és vendéglős-ipart illetően — még nagyobb jelentőséget adott az a körülmény, hogy a magyar kormány is képviselőt küldött ki a közgyűlésre. *Szell* Ignác államtitkár személyében s kivülre is a magyar közéletnek több előkelő személyisége megjelent a tanácskozáson. *Szell* Ignác államtitkár a kormány nevében üdvözölte a kongresszus egybegyűlt tagjait s annak a reményének adott kifejezést, hogy a fővárosban időről időre külföldi vendégek meg fognak gyűzödni arról, hogy Magyarországon is vannak olyan természeti szépségekben bővelkedő vidékek, mint a külföldön s erről — éppen a kongresszus itt időről időről — tudomást fog nyerni a külföld is. Az államtitkár után — akinek szavai lelkes hatást keltek — *Márkus* József főpolgármester üdvözölte a külföldi vendégeket.

A nagyérdemű tanácskozás után a mai nap programjával a főváros nevezetességeinek megismerését tűzték ki. A vendégek a Margit-szigeten gyűltek egybe villásreggelire. Délután a Vigadó nagytermében pazarfényű lakoma volt, majd este az Operában a díszelőadás nézték végig a kongresszus tagjai, akik még napokig vendégei maradnak a magyar fővárosban lévő kollégáiknak.

(A közgyűlés.)

Az Akadémia nagytermében délelőtt tíz órára gyűltek egybe a Szállodások Nemzetközi Egyesületének tagjai, hogy megtartsák az évi kongresszusukat. A közgyűlés alkalmára az Akadémia díszterme csaknem egészen megtelt s a karzaton is előkelő közönség jelent meg.

A közgyűlést *Hoyer* Ottó elnök nyitotta meg, aki megnyitóbeszédében őszinte köszönetet mondott a magyar kollégáknak szíves meghívásukért és azért az igazán lelkes meleg fogadtatásért, amelyben a külföldi vendégeket részesítették. (Éljenzés.)

Ebben a pillanatban érkezett meg *Szell* Ignác belügyi államtitkár *Beszerdy* Viktor miniszteri tanácsos és dr. *Falk* Ernő titkárja társaságában. Velük egy időben érkeztek gróf *Szapáry* Pál, *Márkus* főpolgármester, *Véssi* József, *Heltai* Ferenc, *Rudnay* Béla, *Gelléri* Mór és mások.

Az államtitkár a terembe léptekor lelkesen eljenzeték és ő irancia nyelven a belügyminiszter nevében a legmelegebben üdvözölte külföldi vendégeinket. Beszéde a következő:

Uram! A belügyminiszter ur, a kormány elnöke, e pillanatban sürős ügyek által lévén elölgelva, engem kegyeskedtet megbízni azzal, hogy az ő nevében és az egész kormány nevében a legszívvelibbebben üdvözöljem a szállodások nemzetközi szövetségének közgyűlését.

Ő nagyméltósága azzal is megbízott hogy fejezzem ki önök előtt élnk meglegedésedet a telett, hogy önök a közgyűlés székelyhelyül a mi székesfővárosunkat választották.

Uram! A gőz és a villanyosság elenyészettette az országok határait; az összes népek szomszédokká váltak; szakadatlan érinkezésük hatalmas tényezőjévé vált az önök iparának, amelynek számos és nagy telepe rendelkezésre áll az utazóknak minden vidéken, amely akár természeti, akár művészeti szépségeket, akár földművelési, akár ipari javakat nyújt.

Fognak önök Magyarországon is találni tájakat és fogják találni a földet kincseit, amelyek bátran megállják a helyüket az őszehasznosításban is és reméljük, hogy az önök ipara hozzá fog járulni ahhoz, hogy szélesebb körökben felkeltessék az ezek iránt való érdeklődés.

Országunk kormányja és közönsége élénk figyelemmel fogja kísérni az önök tanácskozásait és határozatait, amelyek a különböző népek társadalmi és gazdasági érinkezésének könnyítését, kellemesebbé és barátságosabbá tételét is csak elő fogják mozdíthatni. Üdvözölöm a szállodások XXXI. nemzetközi kongresszusát. Isten hozta önöket Magyarországra!

A belügyi államtitkár után *Márkus* József főpolgármester mondta ugyancsak francia nyelven a következő üdvözlő beszédet:

Uram! Budapest székesfőváros nevében és képviselőletem szíves őszinte, igaz érzelmeivel üdvözölöm önöket, tiszteit uraim, mint a szállodások nemzetközi egyesületének tagjait. Köszönetet mondok önöknek, hogy 31. közgyűlésetek fővárosunk falai között tartját meg, amelynek polgársága igaz őszinte, hamsztatlan szeretettel fogadja önöket. Legyenek meggyőződéséről, hogy értéke szerint becsújjuk az önök megistviselő látogatásának fontosságát, amely alkalom szolgál nekünk arra, hogy bemutassuk önöknek Budapestet és Budapestben Magyarországot és a magyar nemzetet, amelynek úgy közjogi állását, mint

kulturális és közgazdasági viszonyait a külföld, sajnos, még mindig félre, nem egyszer rosszakaratu információikkal ismeri.

En hiszem és remélem, hogy a szállodápar fejlesztésére irányzott tanácskozásaiak közben önök fognak időt találni arra, hogy bár rövide szabott itartózkodásukat alakt megismerjenek bennünket és hogy önök tiszteit uraim, meg fognak győződött arról, hogy itt e vérről szerzett s ezer éven át vérről megörzött földön, mely századokon át volt Nyugat-Európa kulturájának védőbástyája, királyához hí. hazáját szerető, alkotmányos és szabadságra féltékeny nemzet lakik, amely komoly munkával törekszik arra, hogy a kultúra terén a Nyugat nagy nemzetekinek sorába emelkedjék. Isten hozta önöket!

A két üdvözlő beszédet *Hoyer* elnök német nyelven, majd *Herold* francia nyelven köszönte meg. *Hoyer* elnök kiemelte, hogy a mai nap örökké felejtethetlen lesz a kongresszus tagjai előtt.

Háromszoros hurrá! hangzott fel, amikor az államtitkár és a főpolgármester a termet elhagyták.

*Hoyer* elnök ezután megnyitván a tanácskozásokat, örömmel konstatálja, hogy a nemzetközi egyesület évről-évre szebben fejlődik. Tagjainak száma immár a 13 ezret meghaladja, míg az egyesület vagyona 154.809 márkára rug.

A pénzár állásáról egyebkét *Herfs* pénztáros (München) adott számot, kinek jelentését tudomásul vették s fáradozásáért köszönetet mondtak.

Ezután *Bodthe* szindikusz tartott előadást arról a viszonyról, amely a szállodások és alkalmazottaik között lenáll és amely mielőbbi szabályozást követel. A napirenddel, amelynek pontjai között több érdekes szakkérdés szerepelt, gyors egymásutánban tárgyalták le. Az előterjesztett határozati javaslatokat elfogadták. A közgyűlés végül egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy ő felségéhez a királyhoz és *Szell* Kálmán miniszterelnökhöz üdvözlő sürgönyt küldenek. A táviratok szövege a következők:

*Ferenc* József Magyarországot apostoli királyának, Bécs. A szállótulajdonosok nemzetközi egyesülete Budapesten tartott közgyűlésén felségednek a magyar királyi kormány részéről való megistviselő üdvözlésért legmélyebb köszönetet, valamint legajázatosab hódolatát börtöködi kifejezni.

*Hoyer* Ottó elnök.

*Szell* Kálmán miniszterelnök ur ő nagyméltóságának a védnökség elvállalásáért, valamint a m. kir. kormánynak bennünk fölötté megistviselő üdvözléséért a szállótulajdonosok nemzetközi egyesülete a legmélyebben érzett köszönetét börtöködi kifejezni.

*Hoyer* Ottó elnök.

(A sétakocszás.)

Délelőtt félízenegykor a kongresszus hölgyvendégei és azok az urak, akik a tanácskozásban nem vettek részt, a Vigadó-kiosk előtt gyűlekeztek s kocsiosztra indultak a városban. Az impozans és látványosságnak is beilló menetnek sok nézője akad. A menet kikerült a Kerepesi-útra, aztán befordult a József-köruton és végigrobogott az Üllői-úton, ki a Muzeum- és Károly-köruton keresztül az Andrássy-útra. Az idegen vendégek nem győztek magasztalni a város szépségét és élnkségét. Egy-egy monumentálisabb középületünk előtt áltaános volt a meglepetés. Többek között az Andrássy-uti körönd tetszett nagyon és a király-utcai fasor. Egy francia szállótulajdonos a legnagyobb lelkesedéssel csodálta a város rendszeres építkezését és Párisal hasonlította össze Budapestet.

A kongresszus és a sétakocsikázás után a társaság a Margitszigetre bajatott, ahol pompás reggeli várta a vendégeket. Ezen a reggelin mutaták be a külföldi vendégeknek a tulajdonképpeni magyar konyhát. Alig volt ideje a társaságnak arra, hogy kissé körülnézzen a szigeten s megámulja szépségeit, amikor megkezdődött a reggeli.

A nemzetközi társaság pompás étvágygyal látott a kitűnő kecsgepörköltözhöz, a debreceni módra, sült szalonnával készített bézsinhez. Általános tetszésben részesült a külföldi vendégek előtt a kolbászszal és ropogós malacpecsenyével gazdagon megrakott töltött káposzta, valamint a pompás magyar borok. Reggeli után a társaság kocsikra ült és áthajatott Budára a királyi pa'otá és a vár megtekintésére.

(Disztrakoma a Vigadóban.)

A fővárosi Vigadó, ahol a ma délutáni díszelőadás végbement, valóságos tündérkertté változott át pár órára. A pazarfényű lakoma rendezőesze bizvást büszkeséggel tekinthet vissza a mai délutánra, mert nemcsak a pompás, minden gurmándeméit kielégítő étappal remekelt, hanem íőleg remekelt szervizozással, amely méltán bámulatba ejtette a külföldi vendégeket.

Ami szem s szájnak kellemes, minden látható és érzékelhető volt ma délután a Vigadóban. A hatalmas terem hosszában öt asztal volt felállítva, roskadásig megrakva minden széppel és jóval. A társial közö-

pén egy hatalmas, tömör aranyból vert gyümölcstartó vonta magára a figyelmet, mely maga vagyont ér, *Müllernek*, az Országos Kaszinó s a Park-Klub vendéglősenek tulajdona. Az asztalok ezenküvül is csak egy roskadoztak a sok drágaság terbe alatt. Minden területnél tömör arany és ezüst erőszeközök, a fővárosi nagy szállodák és vendéglők tulajdonai. Az asztalokon pazar művű villamos-olajlók ottintak a fényt, versenye kelve a sok értékes drágaság csillogásával s csillárok fölött virággirlandok keresztülhuzva, úgy hogy az egész terem virágos kertnek látszott.

Érdekes volt maga a lépcsőház is, amely meg volt rakva délszaki növényekkel. A hosszú bejáraton végig a főváros díszruhás szolgál álltak sorialat; íőntebb, a lépcsőkön pedig az Országos Kaszinó és a Park-Klub borotvált arcu, harisnyás szolgálai és pin-cérei mutaták az utat az idegeneknek. Az alsó karzaton a honvédzenekar és *Radics* Béla bandája várta az ünnepély kezdetére, míg a felső karzaton előkelő hölgyközönség gyönyörködött az alatt kinálkozó látványosságban.

A vendégek öt óra után gyűlekeztek. Ott voltak: *Szell* Ignác államtitkár, aki titkára dr. *Falk* Ernő, társaságában érkezett, *Márkus* József főpolgármester, *Halmos* polgármester, gróf *Szapáry* Pál, *Bőszavölgyi* polgármester, *Beszerdy* Viktor miniszteri tanácsos, *Rudnay* Béla főkapitány, *Véssi* József és *Heltai* Ferenc országgyűlési képviselők, *Gelléri* Mór és *Hüvös* József kir. tanácsosok stb. Az asztalfőnél *Hoyer* Ottó, a nemzetközi egyesület elnöke foglalt helyet. A sültnél fölállott *Hoyer* Ottó elnök, aki ismétolten a legmelegebb szavakkal mondott köszönetet a főváros főpolgármesterének, polgármesterének és mindama hatóságoknak, amelyek megjelenésükkel az ünnepség tényét emelték. Főúlségesnek tartja külön kiemelni, milyen dícső, szép ország ez, amelyet a Habsburg-oszlád büszkén vall magáénak. Háromszoros éljent kiált ő felségére, I. Ferenc József magyar királyra! (Leikes éljenzés.)

E pillanatban a díszterem karzatján megszólalt az orgona s az Operaház énekkara a *Himnusz*t énekelte, melyet a közönség álva haligatott végig.

*Heinrich* Róbert, az egyesület másodelnöke szólott ezután, s elragadtással emlékezett meg fővárosunk szépségeiről. Kartársai nevében megígéri, hogy a náluk megforduló idegeneknek meg fogják mondani, milyen gyönyörű ország ez a Magyarország s minő szép ez a magyar főváros. Eltelt a magyar kormányt.

*Szell* Ignác államtitkár irancia nyelven a következő felszólítót mondta:

Uram! A magyar kir. kormány, amelynek szerencsés vagyok tagja lehetni, restt akart venni ezen az ünnepélyes gyűlekezeten, hogy ezzel is kimutassa azt a nagyrabecsülést melyvel az önök munkásságát kíséri és érdeklődést az önök működése iránt. Mi ismerjük iparunknak fontosságát, amelynek nagy szerepe van a nemzetek haladására és különös értéke egy olyan országra nézve, mint Magyarországot, mely még kevéssé ismernek a külföldön, vagy legalább is nem ismerik oly mértékben, mint ahogy megérdemelné. Minden tekintetben számíthatnak a kormány támogatására, mely különös jóakarattal og megtenni mindent, ami törekvéseiket előbbre viheti, mert ez az ipar fontos közgazdasági érdekeket képvisel az összes nemzetek szociális és közgazdasági életében.

Legyenek meggyőződve, hogy itt mindenki, a kormány épp úgy, mint a városi hatóságok és országunk közvéleménye igaz és őszinte szimpátiával viselik működésük iránt és mi minden lehető meg fogunk tenni, hogy Magyarországon való idezésük kelemes legyen. Emelem poharamat a vendéglős- és szállodás-ipar fölvirágzására. annak méltó képviselőire, akik megistviselték bennünket azzal, hogy fővárosunkat megrátogatták. Eljenek! (Zajos taps és éljenzés!)

*Sandwich* (Drezda) a főpolgármestert és polgármestert köszöntötte föl.

*Halmos* János polgármester felmenti, hogy Magyarországot a külföldön nem ismerik és ez sok lértérítésre ad alkalmat. Önök — ugymond 24 óra óta tartózkodnak Magyarországon. Keves idő, de elég arra, hogy meggyőződjenek vajjon Budapest a Kelet-hez tartozik-e, vagy a művelt nyugathoz. Kéri idejének szigoruan, de igazságosan. Poharát a vendégekre üríti. (Éljenzés)

*Glück* Frigyes a rendező-bizottság egyik lelkes, áldozatkész tagja, szólalt fel ezután. A midőn — a Stockholmban tavaly tartott közgyűlés elintározta, hogy a legközelebbi évben Budapestet tünetik ki megjelenésükkel, örömrünk nagy volt, hogy tüstént taviratul értesítetük hatóságainkat erről a határozatról. Esztől az órátl fogva nem volt hűb óhajtatunk mint, hogy önöket megelb itt köszöntésük. És most hogy hazánk szívében, szeretett fővárosunkban látjuk önöket, mérhetetlen mindnyájunk öröme. A magas kormány és a főváros hatóságai első sorban tartották fontosnak az önök méltó fogadtatását és ebben támogattak bennünket az előkelőségek, a polgárság, a sajtó, melyek mindannyian felismerték a nemzetközi egyesület fontosságát. Köszönet nékik és önöknek is kedves vendégeink, amiért idejöttek. Kiemeli ezután a nemzetek érinkezésének nagy fontosságát, melyben főlaktorok a szállodások. Kérjük önöket, vegyék tudomásul létezésüket, s világosítsák fel azokat, akik félre nézeteket táplálnak rólunk. Poharát emelt a nemzetközi egyesületre, a mi kedves vendégeinkre! (Éljenzés.)

*Landsee* (Innsbruck) a szép Budapestet köszöntö-

tötte fel. *Herold* (Bécs) a sajtót, melynek nevében *Vérsi József* felelt, lelkes köszöntőben páruzmot vonva a szállodások és az újságírók között. Beszédét zajos élénkséggel fogadták.

Ezután még Nagy Lajos, az aradi *Fehér kereszt* szálló tulajdonosa köszöntötte fel a kongresszus budapesti rendező-bizottságát, amelynek érdeme az, hogy a kongresszus, amely hivata volt Magyarország fővárosát a külföldi előkelő szállodásai előtt bemutatni, olyan lényesen sikerült.

A közönség nyolc óráig maradt együtt, amikor is a fényes társaság fogatokon az Operába hajtottak.

#### (A diszeladás.)

Az Operaházban, ahol ma este diszeladást rendeztek a kongresszus külföldi tagjainak tiszteletére, lényes és előkelő közönség gyűlt egybe. A nézőtér olyan képet nyújtott, mint a Theatre-parek alkalomával s a külföldi vendégek nagy gyönyörűséggel hallgatták a *Dám bán* szép muzsikáját s elragadtatással nyilatkoztak a *Csárdás* ballet táncairól.

Előadás után *Seéll Ignác* államtitkár és *Beszédy* miniszeri tanácsos a színház első emeleti buffé-terében, a magyar kormány nevében vendégeikl láták a kongresszus tagjait. Ugy az államtitkár, mint *Beszédy* tanácsos lekötözött szíveséggel és magyaros vendégszeretettel fogadták a vendégeket, akik elragadtatásuknak és köszönetüknek ékes szavakban adták kifejezést a szíves házigazdák előtt.

A kongresszus tagjai holnap reggel a vásárcsarnokokat tekintik meg, majd a Svábhegyre mennek villásszettel, délután pedig Budafokra rándulnak, ahol a Törley-kastélyban rendeznek tiszteletükre lényes ünnepélyt.

## FŐVÁROS

(\*) **A kesergő Belváros.** Ha az ember az új Belváros palatosaiban gyönyörködik, el se hinné, hogy a cira paloták mögött elégtelenség tanyázik. Pedig úgy van. A Belváros választmánya most is keserves hangú feltevésekben járul a polgármester elé. Azt mondja a kerületi választmány, hogy a Belváros szabályozásával a kerületet tönkretették, a szabályozás hatávi boldogító ideje után a Belváros nagyobb romhalmaz, mint volt, házai több százal, lakói több mint négyezzerrel meglóglyakoztak, ipara, kereskedelme tönkrement, kereskedelmi forgalmát megszakították és megakasztva tartják most is; a házak lakásai és üzlethelyiségei százezrekre alanak úresen és ezer meg ezer munkásért hiába keres foglalkozást, inség és nyomor ütötte föl tanyáját a kerület minden pontján, e tekintetben nincs különbség iparos és kereskedő, ügyvéd és orvos, szolga és munkás közt. Keserűen kiikad a választmány az ellen, hogy az *esküteri hid környékének szabályozása*, rendezése és kiépítése még mindig a kezdeten van és a torlaszok, bukkák elzárják az egész dunaparti forgalom egyedüli életképes vonalát, aminek folytán több száz ítéveny kereskedő és iparos már tönkrejutott. A bajon csak a plébánia-templom és a piaristák épületének elhelyezésével, a Városház-tér beépítésével és az Esku-ut tájékának rendezésével segíthetnek ily irányban kért tehat a választmány a polgármester támogatását.

(\*) **Ráth Károly mellészobra.** A lóváros közgyűlése 5000 korona költséggel megéstelette néhai *Ráth Károly* aronképét s elkészítette a mellszobrát. A szoborhoz azonban oszlop is kell, amelynek költségeire a közgyűlés 600 koronát szavazott meg a jövő évi költségvetés terhére. E határozattól azonban a belügyminiszer megtagadta a jóváhagyást, mert nem tartja helyesnek hogy már most megterheljük a jövő évi költségvetést. A lóváros tanácsa ennél fogva új tizedzetet keres a Ráth-szobor oszlopának a költségeire.

## SZÍNHÁZ, ZENE

\*\* **Angol élet.** Megérdemelt nagy sikere volt ma az *Uránia* új darabjának, amely az angol élet érdekességeivel ismerteti meg a közönséget. Az élel és változatos szövegészrt dr. *Ráth József* írta, akinek a *Sport* című darabja tavaly szép sikert aratott az *Uránia*-ban. Az újdonság remek képében s vonzó leírásban eleveníti meg az angolok tengeri életét, London világvárosi forgatagát, a koronázást, az angol miniatúrákat és még sok egyéb különlegességet az angoloknak. A vetület s a mozgófényképek pompásak, a darab beosztása a jó kalauz tapasztalatainak helyes érvényesítése. A bemutató közönsége nagy tetszéssel fogadta az újdonságot s a szerzőt lelkesen megtapsolta.

\*\* **Aida.** A Magyar Királyi Operaházban holnap esztörtökön *Verdi Aida*-ja kerül színpadra. *Vasquez* grófnő lemondása következtében a címszerep átadását az utolsó percben *W. Kramer Teréz* asszony elvállalta. Amneris: *Bartolucci*, Főpapné: *Ferac*, Radames:

*Broulik*, Amonasro: *Takács*, Ramphis: *Ney Dávid*, Király: *Kornai*, Küldött: *Ney B.* Az előadás kezdete 7 órakor lesz.

\*\* **Blaha Lujza A tót leányban.** Blaha Lujza holnap esztörtökön játssza el utóljára *A tót leányban* Hanka szerepét, amely művészi alakításai sorában a legelső helyet foglalja el s melyet 1882 óta százezerszor játszott. Bucsuellépéseit a művésznő a jövő héten folytatja.

\*\* **A Vignszínház bemutatója.** A *Vignszínház* legközelebbi újdonsága, *A három grácia*, amely szombaton kerül bemutatásra, ahhoz a mulatságos műtárhoz tartozik, amelynek a színház már annyi nagy sikerét köszönheti és amelynek terén a művészi erők összjátéka oly mintaszerűnek bizonyult. Eppen ezért ket-tőzött buzgalommal készülnek a bemutatóra, a szezon első ilyenmő újdonságára. Kiválóan hálás szerep jutott *Góth Sándornak*; egy fiatal férjért ad, akit legénykorának emlékei a násztűzjén is üldöznek. *Hegedűs* Gyula egy angol gentleman személyesít, aki a saját felesége számára keres férjét. A monte-carlió életnek mulatságos figuráit ábrázolják majd *Szerényi, Balassa, Tapolycai, Vendrey Ferenc, Rónaszéky Tanai* és *Gyöző Lajos*. A női szerepek *Gazzi Mariska, Lenkey Hedvig, Pécsi Paula, Hegedűsné Iona* és *Fábián Kornélia* kezében vannak.

\*\* **Ibsen-jubileum.** A *berlini Deutsches Theater*-ben a napokban éri meg századik előadását *Ibsennek A vadkacsa* című vígjátéka. A darabnak ebben a sikerében az érdekes, hogy első bemutatója alkalmával megbukott s nem ért többet hat előadásnál és csak leveleltetés után jutott kiváló sikerhez.

\*\* **Leár király a Theatre Francaisban.** A párisi *Theatre Francais* ebben az évadban színrehozza Shakespeare: *Leár király* című tragédiáját. A darabot *Pierre Loti* és *Vedel* fordították. A címszerepet *Antoine* fogja játszani.

\*\* **Bemutató Nagyváradon.** Érdekes bemutatóra készül a nagyváradi Szigligeti Színház drámai személyzete. Három eredeti egyfelvonásos — mind a három nagyváradi szerző műve — kerül szombaton előadásra. Az első lesz *Biro Lajos* hirlapíró *Leányok* című társadalmi drámája. A második *Dénes* Sándor darabja. *A szűz*. Belejezésül pedig *Ády* Endre műve, *A máhelyben* kerül színpadra.

\*\* **Gyermekhangverseny a Telefon Hírmondóban.** Mint minden esztörtökön rendszeren, ma délután 5 órakor is gyermekhangversenyt rendez az előzőtök gyermekei számára a Telefon Hírmondó. A Telefon Hírmondó a gyermekhangversenyek, melyek programja mindig akként van összeállítva, hogy szórakoztató voltak mellett tanítóhatásuk is legyen, mintegy *szülő gyermekjezés* adnak s hogy a célt nemesen szolgálják, bizonyítja a számtalan elismerés mellett az általános érdeklődés, melyet a Telefon Hírmondó gyermekhangversenyek iránt a nagyközönség fellelték. A mai hangversenyre, melyet *Basa* bácsi rendez, közreműködőket megígérték: *Gazzi Mariska, Margó Zelmá* és *Rambowszky Marika* urhölgyek, *Odry Zsuzs* és *Takács Kálmán* urak.

Este a Telefon Hírmondó összes állomásain keresztül a Magyar Királyi Operaház előadása lesz hallható. Előadásra kerül *Verdi* operája, az *Aida*, mely teljes szövegében ismét lesz hallható a kagylókön keresztül. Az opera közvetítése után a rendezés esti felolvasás következik, majd annak bevezetésével 11 óráig még cigányzene lesz hallható a Telefon Hírmondóban.

## MŰVÉSZET

□ **Az angol kiállítás megnyitása.** Az országos iparművészeti muzeum álló-úti palotájában teljesen befejezték az angol iparművészeti kiállítás munkálatait. A kiállítást vasárnap délelőtt tizenegy órakor nyitja meg dr. *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszer meghívott közönség jelenlétében. A nagyközönség vasárnap délutánról látogathatja a kiállítást, hol katalógusok állnak rendelkezésére. A kiállítás hétfő és péntek kivételével mindennap nyitva van reggel 9 órától délután 5 óráig. Belépődíj nincsen.

□ **A Nemzeti Szalon igazgatósága** ma *Vérsi József* országgyűlési képviselő elnöklete alatt ülést tartott, amelyen a zsűri választmányára beérkezett szavazatokat a pénzügyi főosztálynak, kibírdették az eredményt. Ezek szerint legtöbb szavazatot kaptak és tagokul megválasztották: a festők közül *Kézdai-Kovács László, Mark Lajos, Kernstok* Károly, *Katona* Nándor, *Hegedűs* László, *Kann Gyula* és *Senes Fülöp*, a szobrászok közül: *Teles Ede, Beszédy* Gyula és *Ignácz Béla*, az építészek közül *Szpigel* Frigyes és *Vagyó* László. Az új zsűribizottság már 23-án, hétfőn össze is ül, hogy az ősi tárlatra beérkezett műveket megbírálja. Az igazgatóság ezután is felszólítja a kiállító művészeket hogy műveiket e hó 23-án, szombat este 6 óráigküldjék be, mert a később érkezettek nem bírálják meg, illetve visszatartásuk. Az igazgatóság kiküldötte dr. *Béza* Miklós titkárt Kassára, az ottani kiállítás előkészületeinek elvégzésére.

□ **A magyar iparművészet diadala** *Torinóban.* A torinói kiállítás nemzetközi zsűrije kététheti munka után befejezte működését. A magyar csoportnak — viszonylva a többi államokéhoz — aránylag sok kitüntetést jutott, ami lényeg bizonyítja hazai iparművésztünk magas színvonalának. A zsűri munkálatainak első sorban figyelembe jöttek a művészek akiknek zsenije a sokáig tepselő iparművészetet új ösvényre terelte, de a zsűri méltányolni kívánta a művészekkel kongeniális iparosoknak s gyárosoknak érdemét is s ezért *Diplome de mérité* szavazott meg a legkiválóbb mű-

vési iparosoknak. Megjegyzendő, hogy a megszávozott arany és ezüst érmeket az illető kiállító valószínűleg meg fogják kapni, nem úgy, mint a párisi kiállításon, ahol azokat a kiállítóknak a maguk költségén kellett megszerezniük. A kitüntetett magyar szállítóknak névsora a következők:

*Diplome d'honneur* kapott a vallás- és közoktatásügyi minisztérium, a kereskedelmi minisztérium, a Magyar Iparművészeti-Társulat, *Horti Pál, Vaszary János* és a *szolnai-gyár*.

*Aranyérmét* kapott: *Bálint Zoltán, Jámor Lajos* és *Zala György* együttesen az Erzsébet-emléknek kiállított mintájért, *Faragó Odón, Huber Oszkár* (ékszerész-őtvös), *Róth Miksa* (üvegfestő és üvegmozakékesztő), *Rappaport Jakab* (zománcoló), *Wiegand Ede* és *Nagy Sándor*.

*Ezüstérmét*: *Athenaeum* könyvkiadó részvénytársaság, *Damó József* szobrász, *Forreider* és *Schiller* vasművesek. *Grób István, Hibján Samu, Kabay Dániel* (sejtemszöveg), *Kissling L.* és *fia* (oszlár), *Kovacszy Sarolta* (szövőt szöveg), *Kriesch Aladár, Mirkovszky* Greguss *Gizella* (báronymunkák), *Peirides János* (edények). *Teis* Ede. *Beck Ö. Fülöp* és a *pozsonyi szövőkola* (igazgató *Wolf Zsigmond*).

A magyar kiállító összesen 6 diszkolevet, 8 aranyérmét és 14 ezüstérmét kaptak. Többet mint Franciaország, kevesebbet mint Ausztria vagy Németország, de ezeknek kiállítása háromszor, illetve hat-szor akkora volt, mint a miénk. Érdekes, hogy az egész angol csoportnak, amelynek javarésze *Walter Crane* műveiből állott, a jury együttesen külön diplomát szavazott meg s így az angol kiállító a maguk részére külön jutalmazást nem kapnak. Még ítélték-jük, hogy a magyar osztályt a juryban *Radács Jenő* miniszeri tanácsos, az országos iparművészeti muzeum igazgatója képviselte, akit a jury egyhangulag megválasztott alelnökének.

□ **Az orvosszépvetség mükiallítása.** A esztörtök délután hangverseny a városi Műsarnok összes termében este pont 7 órakor kezdődik, zenéjét a 68. számú gyalogezred zenekara szolgáltatja, miután az 1-50. honvédezed zenekara máséivel van elfoglalva. A mükiallítás termet reggel 9 órától kezdve *megszaktas nélkül* nyitva maradnak, a belépődíj a hangversenyre való érvényességgel egy korona. A hangverseny előtt a mükiallítás *hölgytársasága* érkekezései tart, amelyen megbeszéljük a még tervezett ünnepségek időzotait. Pénteken délelőtt a vendégszök nemzetközi kongresszusa testületi és meglátogatta az érdekes kiállítást és a végrehajtó-bizottság a vendégeket fogadott és kalauzoni.

## TUDOMÁNY, IRODALOM

□ **A Kisfaludy-Társaság ülése.** A Kisfaludy-Társaság ma délután tartotta a nyári szünet után első ülést az Akadémia kistermében, nagyszámu közönség jelenlétében. *Beöthy* Zsolt elnök az ülés megnyitása után *Kossuth Lajos* születésének századik évfordulója alkalmából remek kis beszédben méltatta a megtartott ünnep jelentőségét és bejelentette, hogy a Kisfaludy-Társaság, mint a legnagyobb magyar szónoknak koszorút helyezett mauzoleumának alapjára.

*Vargha* Gyula főtitkár tette meg ezután jelentését a nyári szünet alatt történetéről. Első sorban az eihunytakról, *Dobsa* Lajosról, *Vadnay* Károlyról és *Leleti* Gusztávórl emlékezett meg kegyeleles szavakkal. Belekötök jegyzőkönyvnek örökíti meg a Társaság és gondoskodik az az elsőnség emlékezédek tartásáról. Egyéb bejelentések végeztével *Beöthy* Zsolt elnök megemlékezett a tegnapi eihunyt *Livanc* Hermanról, aki ugyan nem volt tagja a társaságnak, de mint kiváló tudóst és mű orditót méltán illel meg a Kisfaludy Társaság kegyelele, annyival is inkább, mert közel 30 évig tudósította a napisajtót a Társaság üléseiről. Ezután megkezdődtek a felolvasások. Elsőnek *Barsony* István üt a felolvasó-asztalhoz és felolvasott nagy tetszés mellett részleteket a *Rab király szabadon* című altáregéből. Utána *Lévay* Józsefől olvasott fel *Vargha* Gyula főtitkár kisebb lírai költeményeket. Egyiknek címe: *A tábori patak* másiké *Országunk*. Ez utóbbi *válasz Gyulán* Pálnak egy nemrégiben megjelent költeményére. A versek a közönségnek nagyon tetszettek.

Utolsó felolvasó *Agai* Adólf volt, aki *A magyar zene és a cigány* címen rendkívül érdekes értekezést olvasott föl. Ismerteti a régi cigányokat, a Bihar korabeli cigányokat. Páruzmot voni a vándorló cigányok és a lakással bíró cigányok között. Az előbbi, az oláh cigány, magyar ruhában jár, de nem muzsikál, bár a német képeslapok az ő képükben mutatják be a muzsikáló magyar cigányt. A irakos német pantallós cigány a magyar zenének a reprodukálója. Ismerteti a Bihar korát és értekezéssél megjutjuk, hogy a Rákóczi-induló nem magyar ember, hanem egy *Scholl* Miklós nevű osztrák és királyi Kapellmeister szerzette. Azt mondja, hogy a magyar cigányt a Kárpátokon átkerült lakodalmi muzsikusok, ugyanezzel zsidó kiezemerek tanították muzsikálni. *Polemáiz* Lászlót, akit azt írta, hogy a magyar zene — cigányzene; pedig a cigány csak reprodukálója és zseniális leoldozója a szép magyar néptáncnak. Hosszabban emlékszik meg *Rácz Párol* akit *Patakarus Ferkó* után a legnagyobb művésznök tart.

Érdekes és mulatságos reminiscenciákkal fejezte be értekezését, melyet mindvégig feszült figyelemmel hallgatott a közönség és végül zajosan tapsolt a kiváló írónak.

**Protestáns Irodalmi Társaság.** Hódmezővásárhelyről jelentik hogy a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság ma tartotta ott Hegedüs Sándor elnöke alatt évi közgyűlését. Hegedüs kíséretében tegnap délután érkeztek: Kun Bertalan, Kiss Aron, Bartók György püspökök. Zsitinszky Mihály államtitkár és a társaság tagjai közül 280-an, köztük a protestáns egyházi és világi írói gárda legjelesebbjei. Az érkezőket a vasutnál Szeremley Sámuel református és Draskóczy Lajos evangélikus lelkészek üdvözölték, majd Juhász Mihály polgármester fogadta őket. Hegedüs a fogadtatást melegen megköszönte. A vasutól a város piacterére 150 kocsival bandérium vezetésével vonultak az utcákon végig, míg az iskolás gyermekek és nagy néptömeg az utcák két oldalán foglalt állást. A város zászlódszít öltött. A piacterén a református egyház elnöksége nevében Szeremley lelkész újból üdvözölte a vendégeket, mire Hegedüs hosszabb beszédben válaszolt, megköszönve a szíves fogadtatást. Este ismerkedési estély volt. A diszgyűlés ma délelőtt tíz órakor kezdődött, melyet istentisztelet előzött meg. A diszgyűlést Gyurátz püspök betegsége folytán Hegedüs és egyházi részről Bartók püspök nyitották meg. Bartók püspök nagyhatású értekezést olvasott fel, amelyben a felekezetek közötti békeség fenntartása mellett a valóságosság erősítését sürgette.

Harcot is kell — ugymond — folytatni talán a szellemi élet szabadságáért a lelki szolgátság hada ellen s ez a harc csak győzelemmel végződhet, mert a mi fegyverünknek, az igének hatalmát mind szélesebbre fogják kiterjeszteni a jövőendő századok melyek vajadások közt szülik újja az erkölcsi életet, telemelik a hitet és szeretetet, mely összeköt.

Az egyházak üdvözlése után Hegedüs mondott nagy tetszést aratott beszédet, kifejtve a társaság célját: a két protestáns egyház között a kultura és hitbuzgóság által létrejött egyetértést művelni. A tudomány és a hit egymást támogatva erősek.

Hegedüs részletesen kimutatja a társaság működésének nagy erkölcsi hasznát, melegen emlékezett meg a társaság halottairól, különösen Tisza Kálmánról. Szólt Farkas felolvastá titkári jelentését, mire Szabolcska Mihály és Kozma Andor igen szép verseket olvastak fel. Délelőtt 280 terítékű banket volt, melyen az első felköszöntött Hegedüs a királyra mondotta.

## SPORT

**Cambridge Budapesten.** A cambridgei egyetem fociball-csapata ma érkezik Bécsbe, ahonnan holnap reggel indul és déli 1 óra 50 perckor a nyugati pályaudvaron érkezik Budapestre. A budapesti bizottság több tagja. Yoiland lóttikkal Bécsbe ment, hogy angol vendégeinket ott üdvözölje a magyar iljuság nevében. Elékn vizsgálhtra talált Angliában az a meleg fogadtatás, melyben Budapesten tavasszal az oxirdi ifjakat részesítették. Az angol ifjak több napig időztek Budapestben és így alkalmuk lesz nemcsak sportéletünkben szerepelni, de egyuttal kulturális és társadalmi életünkkel is megismerkedni.

## Nyiltér.

**Egyéves önkéntesek**  
Legjobban és legolcsóbban szereshetik be felszereléseiket az előnyösen ismert

**BLUM ÉS TÁRSA**  
szérb királyi és József főherceg udvari szállítóinál  
Budapest, Sütő-utca 2.

**Tiller Mór és Társa Budapest, Váci-utca 35.**

cs. és kir. udvari szállítók.

**Egyéves önkéntesek** részére a legolcsóbban és legelőnyösebben készíti az egyenruhás felszerelést.

**Egyéves önkéntesek** részére küld díjtalanul árjegyzéket.

**Egyéves önkéntesek** részére sorozási és áthelyezési kérvénymintákat díjtalanul küld.

**Egyéves önkéntesek** részére minden katonai ügyben ad díjtalanul felvilágosítást.

**Egyéves önkéntesek** részére újabb kiadott Egyenruházati Közlönynek című könyvét díjtalanul küldi.

**Fodor Ernő**  
— ÁLLAMILAG KÉPESÍTETT OKL. ZENETANÁR —  
lakik: VI., KIRÁLY-UTCA 70 szám.

(Az e rovat alatt közöltneknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

## TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Sajtópör.** Sándor Pál országgyűlési képviselő a: Alkotmány folyó hó 23-iki számában megjelent vezetői miatt a mai napon sajtópört indított. Panaszát dr. Glöcksthal Samu ügyvéd nyújtotta be a királyi ügyészségnél. Az inkriminált cikk a Lípótváros képviselőjét a soproni kongresszuson mondott megnyitói beszéde alkalmából kongresszusának nevezte. Sándor Pál a szerzőnek bizonyítást enged minden irányban.

§§ **Taaffe grófnő válópöre.** A kir. ítélőtábla II. polgári tanácsa ma tárgyalta Taaffe Iona grófnő válópört és Csilléry Kálmán bíró előadása alapján meg erősítette a törvényszék határozatát, amely tudvalevőleg a férj vétkeességéből kimondta a választ a házastársak között. Egyben pedig elutasította az alperesi ítérvizsonkeresetét abból az indokból, mert báró Matencioit külföldi honos és így nálunk kereshetőségi joga nincs.

§§ **A parlament ellen.** A legutóbbi általános választások küszöbén szóba került a képviselőházban a pártkassa, s több képviselő izgatott hangon interpellálta meg a miniszterelnököt, hogy hová lett az a pénz, melyet báró Bánffy választási előkora gyűjtött. Abban az időben a budapesti szociálisták gyűlésre hívták össze elvtársaik a Tompa-utca huszadik számú háza s a pártkassa ügyét fölveték a programmba. Az első szónok Steinberger Sándor kárpolitikus volt, aki a parlamenti tagjait röviden gazembereknek nevezte, s amikor a rendőrség kiküldöttje protestált az imparlamentáris kifejezés ellen, Steinberger kijelentette, hogy amikor munkáskérdést tárgyalunk, nem limonádés, hanem forradalmi hangon kell beszélni. A következő szónok, Csanádi Dénes gyári munkás ugy nyilatkozott a képviselőházról, hogy nem népképviselők ülnek benne, hanem hárommillió forinton vásárolt képviselők; a munkásságnak tehát ki kell tisztítani azt a piszkos istállót, melyet országgyűlésnek hívnak.

Farkas Alajos mázolósegéd, egyebek közt ezt mondotta:

— Tisztelességek emberek kellene a parlamentbe küldeni, s nem sémtem a munkásokat azzal, hogy egy képviselő úgy nyilatkozott róluk, hogy gazemberek, mert most visszamondjuk, hogy ő gazember. Ezek azt mondják, hogy a nép esősélek, nem éreik a választási jogra. De mégsem fogjuk tűrni, hogy csirkefogók és gazemberek üljenek a parlamentben. Meg fogjuk mutatni, hogy az a parlament, mely megvásárolható, mint egy utcai nő, tovább működni nem fog.

A negyedik szónok Polácsék József szabósegéd, mindenben csatlakozott a szónokok véleményéhez.

Az ügyészség a képviselőház féltalalmazására a négy szónok ellen nyitványos becsületértérsért vádat emelt. Mára volt kitüzve ebben a pörben a ítérvizsgálás, de csak három vádlott jelent meg. A negyedik Farkas Alajos, kimentette magát. A törvényszék eméltogva a védők kérésére a tárgyalást elhalasztotta s elrendelte, hogy Farkast a jövő tárgyalásra elővezessék.

§§ **Letartóztatott kereskedő.** A gödöllői járásbírósg, mint egy gödöllői távirat jelenti, az ügyészség utasítására ma délelőtt letartóztatta Adler Antalt, tavaly esődbe került magyar kereskedőt. Az a vád a kereskedő ellen, hogy egy magyar írór ellen hamis váltóval elkövetett zsarolási ügyben része van és hamis esküt tett.

§§ **A bunyevác cipész.** A szegedi esküdtbírósg ma tárgyalta Baacsics Pál szabadkai cipész izgatási bűnügyét. Baacsics a Szabadkán megjelenő Neven emti bunyevác lap egy márciusi számában „A nemzeti-ségi kérdés az országgyűlésen” cím alatt közleményt tett közzé, melyben arról panaszkodik, hogy a bunyevác nemzetiség nyelvét és vallását a magyarok elnyomják és megszegyenítik, a bűnös közhivatalnokok pedig nem tartják tiszteletben a nemzetiségi törvényt. Bár Baacsics csak négy elemi osztályt végzett és a cikk az övének sokkal nagyobb értelmű fejlettséggel van megírva, elvállalta a szerzőségét és a bíróság hat havi államfogházra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte. A védő semmiségi panaszt jelentett be az ítélet ellen.

## TÁVIRATOK

Bécs, szeptember 24. Windischgratzs O.ó hercegné férjével ma délután ideérkezett és a Strohgasseban lévő palotában szállott meg. Ferenc József király délután meglátogatta unokáját s félóra hosszat maradt nála.

**A német-orszag kereskedelmi szerződés.**

Páris, szeptember 24. Pétervári jelentések szerint Witte orosz pénzügyminiszter már a napokban fölmondja a kereskedelmi szerződést Németországnak.

## A német vámtarifa.

Erlin, szeptember 24. A vámtarifa-bizottság folytatta a C. alfejezett felett az általános vitát (állat- és állati termékek 73—159. tételek.) Báró Wengenhem a tárgyalások nyugodt folytatását ajánlja és törvénzeti kívánja a határszéli lakosokra nézve felvett kivételek intézkedéseket. Indítványát, hogy az állati zsirokat (124—127. tételek) egyöntetűen magasabb tarifának vessék alá, elvetés esetén a plénumban ismét elő fogja terjeszteni. A husráglás csak muló jelenség. Szarvasmarha és sertésfenyész-tésünk emelkedett. A határokat állandóan el kell zárni, hogy a sertészsész ellen hathatósan védekezhessünk. Sieg (nemzeti szabadelv) azt mondja, hogy a hushány tekintetében az egész nyugtalan-ságot a sajtó mesterségesen idézte elő. A határ megnyitását helyesen tagadják meg. Miért kiabáltak éppen a hus megdrágulása miatt, nem pedig a halatlan lakászsúra és a szénzsúra miatt? Pachnicke (szabadelvű pártgyűlést) igyekszik kimutatni, hogy csakugyan hushány áll fenn. Az elhatározott állat-vámokat nem lehet fenntartani, mert különben lehetetlen kereskedelmi szerződést kötni Ausztria-Magyarországgal és Oroszággal.

## Pelletan otthon.

Páris, szeptember 24. Pelletan tengerészeti miniszter ma délelőtt ide visszaérkezett. A francia-olasz liga több tagja megjelent üdvözlésére a pályaudvaron és biztosította őt, hogy nem volt szükség legutóbbi nyilatkozataira a végből, hogy meg legyenek győződve, hogy ő még mindig barátja maradt az olasz demokráciának.

## Letartóztatott tábornok.

Szofia, szeptember 24. Czoncsef tábornokot, aki engedély nélkül visszatért Szófiába, nyomban letartóztatták. (Czoncsef tábornokot, a macedon-bizottság egyik fejt tudvalevőleg Dernovoba internálta a bolgár kormány.)

## Közgazdasági táviratok.

New-York, szept. 24. (Terményföldse.) (Zárati.) Gyapot: New Yorkban helyben 9.— (9.—) Szept.-re 8.75 (8.72). Decemberre 8.72 (8.76). New-Orleansban helyben 8.1/2 (8.1/2). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 7.20 (7.20). Stand white Philadelphianban 7.15 (7.15). Refined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.22 (1.22). — Zsír: Western steam 11.50 (11.50). Rohe és Brothers 11.50 (11.50). — Tengeri irányzata szilárd. — Szept.-re 67.1/2 (68.—). Októberre 65.— (—). — Decemberre 51.1/2 (50.1/2). Buza irányzata engedő. — Páros ősz helyben 74.1/2 (75.1/4). Szept.-re 74.1/2 (75.—). Októberre — (—). Dec.-re 73.1/2 (74.1/4). Májusra 74.1/2 (75.1/4). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — Kávé: sair kő 7. sz. 5.1/2 (5.1/4). — Szept.-re 6.05 (5.—). Decemberre 6.25 (6.25). — Liszt: Spring Wheat clears 3.10 (3.10). — Cukor: 2.1/2 (3.—). — Ón: 25.85 (25.90). — Réz: 11.60—11.1/4 (11.60—11.1/4). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chioago, szeptember 24. (Terményföldse.) (Zárati.) Buza irányzata szilárd. — Szept.-re 80.— (80.—). — Okt.-re 70.1/4 (—). — Tengeri irányzata állandó. — Szept.-re 61.1/4 (62.1/4). — Zsír: Okt.-re 10.07 (—10.). — Január 8.77 (8.62). — Szalonna short clear 11.25 (11.33). — Sertésbűs: Okt.-re 16.80 (16.87). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

## Napirend.

Napár: Csütörtök, szeptember 25. — Római katolikus: Kleofás. — Protestáns: Kleofás. — Görög-ország: (szeptember 12.) Autómón. — Zsidó: Elul 23. — Nap két: 5 óra 36 perckor. — Nyugszik: 5 óra 35 perckor. — Hold két: 11 óra 28 perckor este. — Nyugszik: 1 óra 43 perckor délután. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter fogad délután 4 órakor.

As osztálysorajáték hűdelelőtt 9 órakor.

Nemzeti Szalon állandó kiállítása (Ferenciek-tere 9. sz.) délelőtt 9 óratól este 6 óráig. Belépődij 50 fillér.

Nemzeti Múzeum. Állattár, nyitva van délelőtt 9 óratól délután 1 óráig.

Iparművészeti Múzeum nyitva délelőtt 9—1-ig.

Technológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9—1-ig.

Meszigazdasági múzeum (Korpesti-ut 72.) d. e. 10-től 1 óráig.

A földani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) d. e. 10-től 1 óráig. Belépődij 1 korona.

Múzeumi könyvtár d. e. 9—1 óráig.

Akadémiái könyvtár délután 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 12-ig d. u. 3—6-ig.

Állattár a Városgazdálkodásban nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 3 óráig. Hazai termékek: állandó kiállítása és kereskedelmötöréne-gyűjtemény, továbbá a ház-ipari kiállítás (melyben az üvegyártás, aranyszerzés és az esküvői) — városi jogi ipari csarnokban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi ülése: vasárnap (Magyar kereskedelmi részvényársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

## KÜLÖNFÉLÉK

## Minek?

Mindegyre ismeretlenért pednek  
Botor hévvel a nyugtalan szívek,  
Hajt engem is láza ez örületek —  
Minek ismertek meg, óh minek?

Álmod rólad ábrándos kéjbe szöttem  
S nem szóltam erről soha senkinek,  
Most... most elolvastott könyv vagy előttem —  
Minek ismertek meg, óh minek?

Mért nem maradtál a tévi kódében  
Szivem mint dőlőbál géz meg?  
En andalognék e tündéri képen —  
Minek ismertek meg, óh minek?

Zord a valóság, összes álmaitak,  
Mint dér virágot, akképp üli meg  
S csak álom az, mi boldogságra ringat —  
Minek ismertek meg, óh minek?

Bródy Mihály.

† Vilmos császár némely szokása. Egy német lap közli ezt az apróságát: Gyakran megkritizálták Vilmos császár sok utazását költséges voltuk miatt, pedig bizonyos, hogy Vilmos császár olcsóbban utazgat, mint bármelyik más európai uralkodó, olcsóbban, mint nagyapja, I. Vilmos császár, aki pedig eléggé takarékos uralkodó volt. A császár háztartásában pontosan szokás számolni; azt mondják, hogy a császárné is kitűnően ért a számvetéshez. Ismeretes, hogy néhány esztendő óta a császár még lejedelmi vendégeit is csak német pezsgővel traktálja. Ha tisztí kasszint látogat, nem türi ott a francia pezsgőt. A császár különben igen mértékletes az itallal s például likört, konyakot sohasem iszik, a jó pohár sört azonban soha meg nem veti, kivált, ha katonatisztszói között tartózkodik. A csemegék iránt nincsen érteke, annál nagyobb barátja azonban az ugynevezett háziasszonyok. A dohányzással is igen óvatossá lett Vilmos császár. Holott régebben nagy pipász volt és sok nehéz borkiszivart szült el. Most legelőbb, ha vadászatot szí el egy-egy pipát, az is gyakran kialuszik a százában. Otthon csak nikotintól mentes szivarkákat sziv. Olykor betek hosszant nem lát dohányt, ami persze fölötte kellemetlen környezetére, amely ilyenkor szintén kénytelen lemondani erről a gyönyörűségről.

† Morgan és Schwab. Amerikának ez a két nagysága sokat foglalkoztatta az utóbi időkben az európai újságokat is. Sokat járt világrészünkön a két világhírű férfi. Morgan Európában utazott hosszabb ideig, ott volt az angol király koronázásán, rendezte a hajó-truszt ügyeit s azután vissza-vitélőzött

Amerikába. Mig Morgan Európába járt, híre terjedt, hogy az acéltuszt leje Schwab, vesélyesen beteg. A vesélyes betegségről szóló híreket hamar megcáfolták s ebből sokan azt következtették, hogy az egész betegség kitalált valami mivel az acéltuszt leleplezni akart valamit. Nemsokára elterjedt az a hír, hogy Schwab csak azért beteg, mert meg kell válnia az acéltuszt igazgatóságától. Már utódát is megnevezték. Várva várták Morgant az amerikaiak. Várták a szénstrájk miatt, de várták azért is, hogy mi lesz Schwabbal. Az újságok heteken át nem beszéltek egyéről, mint arról, hogy vajon meneszk-e Schwabot, vagy nem, — küzdelépe Morgan a strájkknál vagy nem? Végre megérkezett a pénzkirály New-Yorkba. A kikötőnél valóságilag megrohanták a különböző újságok tudósítói, de hiába, mert Morgan nem szólt semmit. Egy újságtudósító arra kérte, hogy csak egy percre álljon meg, míg lelényképezi.

— Ot millió dollárért sem állók meg most egy percre! — mordult rá a pénzkirály s azzal otthagya az egész kompániát.

Másnap azután meglét a család. Morgan nem hajlandó a strájkügyben bármit is tenni, Schwab Károly pedig megy ugyan, de nem az acéltusztól, hanem Európába üdülni. El is utazott Schwab és pedig, amint mondják, nemcsak pusztán üdülni hanem az európai nagyobb acélgázárakat is bele akarja vonni a szövetségbe. Schwabot is le akarták lényképezni, mikor Európába indult, de ő sem egyezett bele. Itt azonban ügyesebbek voltak a tudósítók, mert amíg az egyik beszélt az acéltusztól, addig a másik a beszélő háta mögé bujt és annak szétvetett lábait között vette le az acéltuszt. Schwab megérdemli az üdülést. Elutazása előtt egy tizenkilencedikmillió dolláros tüzletet csinált. Megvette ugyan a nyolcadikmillió dollárért a „Bethlehem Steel Co.” telepét s nemsokára eladta huszonhatmillióért egy hajóépítő-vállalatnak.

† Az absinth. Komoly küzdelmet indított dr. Laborde a mandentéle pálinkák, de főként az absinth ellen. Erős ellentámasra talál ez a harc, mivel a tranziák ötven év óta isszák már az absinthe't és nagyon jól tudják ennek a szenvedélynek veszedelme következményeit. Alphonse Daudet az absinth fölépését a Franciaországban ijesztően terjedő iszákosságnak tulajdonította.

— Ez a szokás — mondotta — katonáink között terjedt el az algiriai és tunisi háború alatt, s ők hozták Franciaországba. E háború előtt nagyon mértékletesek voltak, különösen délen kivétel volt a mértékletlen ember. Dicsékedtünk, hogy napunk melegétől és világától ittassunk meg, s hogy nincs szükségünk alkoholos izgatószerre. De ez az állapot, fájdalom, megváltozott.

Az absinth egyike a legerősebb italoknak; hetven percent tiszta alkohol van benne. A közönséges

pálinka harminc-harmincöt percent tiszta alkoholt tartalmaz Franciaországban. Az absinth-ivó egy pohár higitott absinth helyett ugyanannyi higitatlan konyakot kíván. Alattomos ital az absinth s aki a hatalmába kerül, előbb-utóbb elveszt minden akaraterejét. Dr. Laborde az absinth különös veszedelmeit azokban az essenciákban látja, amelyek sajátságos ízét és színt megadják. Ezek között a legelőbbek a sternanis és benzoé essencia. Dr. Laborde az absinthivás következményeit úgy betegséget jelöl meg, amelyet absinthismusként nevez, mások ellenben a hatását az alkohol rendes következményei mellé sorozzák. Csakugyan az „absinth-bangó”, „absinth-szemét”, a hideg, nyirkos kezét és egyéb előbbi következményeket olyanoknál is észlelték, akik soha egyetlen csepp absinthe't nem ittak. Különböző keserűpálinkák idővel epilepsziára, paralízisra és halálra vezettek. Az absinth gyorsabban hat, mert alattomosabb és az absinth-ivó sokkal nagyobb tömegekben szedi magába az alkoholt mint mások. Akik más formában isszák az alkoholt, azok előbb-utóbb épp úgy tönkremennek testileg, lelkileg, mint az absinthe'sek. Annyi azonban bizonyos, hogy az absinth, amint a párisi kávéházakban mérik, tizen-négyleg méreget dicsékedhetik. És védelem nincs ellene. Naponkint borzasztó katasztrófák történnek az absinthivóknál, de nem igen okólnak az emberek. Néhány hónappal ezelőtt egy ember, aki a tizedik absinthe's poharat kiürítette, hirtelen megvakult. Nemrégiben egy párisi rendőrtanyára hat absinthe's embert vittek, akiket rögtön az örültek házába kellett beszállítani. Nap-nap után hullanak el emberek Páris utcáin széletéstől, amely a túlságos absinthivás következtében állott be. Hány híres francia íróra vált végzetessé az absinth! Párisban és a vidéki városokban szörnyen el van harapódva a baj. Tizenegy és hat órák kezdődik a „zöld” óra (l'heure verte). Ez a rendes emberekre vonatkozik. A szenvedélyes absinth-ivóknak minden óra „zöld.”

† Macska-ügy. Történt nemrégiben, hogy Puydes-Domes francia megye prefekturájának titkára egy rendőrbiztosal, egy lakotással s több rendőrrel Chaurriába ment, elzavarta az ottani iskolából a három-négy apácát, hivatalos pecsétet tétetett az ablakokra és ajtókra, azután eltávozott. A bezárt iskolából azonban nemsokára keserves nyávogás hallatszott, mert véletlenül egy macskát is bezártak a termekbe. A macska körül aztán hosszadalmas közigazgatási levelezés támadt. A ház tulajdonosa ugyanis felszólalt a prefektusnál a macskájának teljesen törvénytelen elzárása ellen, ez a följelentést beküldte a kormányknak, ez leküldte a prefektus titkárnak, ez viszont átküldte a rendőrbiztosnak. Ez utóbbi megbizta a chaurriai baktort, hogy vegye ki az egyik ablak üvegét, az üveg árát a kormány nagylelkűen majd megtéríti. De az ablak előtt még a szokásos deszkatalba is volt s a hivatalos

## REGÉNY

## SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyjejev).

Írta: GORKIJ MAXIM.

(85.)  
— Miért volna az ember kevesebb, mint a nagyurak?  
— Oh, azt nem mondtam, — felelte Majakin. Csak furcsának tartom, hogy szivarzol. Ilyen szöld ur, külföldi szakállal s a fogai közt szivart tart. Ki ez? A fiam. Hahaha!  
Az öreg oldalba ütötte Taraszt, aztán visszalépett, mintha megijedt volna, hogy talán korai még az öröme s mintha attól félne, hogy rosszul ítélte meg fiát.  
Tarasz barátságosan mosolygott s aztán így szólt:  
— Ilyen volt, mikor messziről önmre gondoltam. Vidám és élénk. Azt hiszem, nem változott meg azóta.  
Az öreg büszkén kiegyenesedett s a mellét ütögte:  
— En sohasem változom. Mert az életnek nincs hatalma az olyan emberek fölött, akik tisztában vannak céljaikkal. Igaz-e?  
— Oh, milyen büszke!  
— Hasonlítok a fiamra — remélem? — mondta az öreg s elfintorította az arcát. Tudjátok-e, az én fiam csupa büszkeségből tizenhét évig hallgatott.  
— Azért, mert az atyja nem akarta meghallgatni — igazította ki Tarasz.  
— No jó! Felel ki a multakat. Csak a jó Isten tudja, hogy ki a hibás. Ő igazságos s majd megmondja. Most nincs időnk, hogy ilyen dolgokról beszéljünk. Mondd meg inkább, hogy mivel foglalkoztál azóta? Hogy kerültél a száda-gyárba?

— Hosszu történet — mondta Tarasz sóhajtvá. Mikor szabad lettem, a Remezow-féle aranybányák kezelőjének irodájába léptem.

— Ismerem őket, nagyon gazdagok. Tovább!  
— Két évig voltam náluk, aztán elvettem a lányukat — mondta tovább Tarasz.

— Úgyesen volt — mondta az öreg. Mióta vagy özvegy?

— A harmadik éve.  
— Ugy? És hogyan kerültél a gyárba?

— Az apósomé.  
— Ugy? Mennyi fizetésed van?

— Öt ezer rubel.  
— Hm! Ez szép. Hát idáig vitte a fegyene.

Tarasz erősen szeme közé nézett Majakinnak s ezt kérdezte:

— Mondja csak, honnan tudja, hogy képző-szermunkára voltam ítélve?

Az öreg csodálkozva nézett a fiára.  
— Hát nem? Hát?

— Hogy egyszer s mindenkorra tisztába jöjjünk a dologgal — mondta Tarasz komolyan — megmondom, hogy hat évre Szibériába küldtek, száműzetésbe. Moszkvában kilenc hónapig el voltam zárva. De nem képzőszermunkára.

— Így van? — mondta Majakin sugárzó arc-al. Hát miért mondták amugy?

— Mert terjesztették ezt az ostobaságot.  
— Csakugyan ostobaság.

— És ártottak vele.  
— Ártottak? Igazán?

— Ugy van. Elvesztettem a hitelemet éppen akkor, mikor új üzletet akartam kezdeni.

— Pfüj? — mondta Majakin s nagyot köpött. Micsoda gazemberek!

Foma a sarokban ülve hallgatta Tarasz elbeszélését. Csodálkozott, hogy ez az ember éppen szeggyel sem olyan, mint aminéknél Ljuba lefesz-tette. Egyszerű szürke emberke, aki nagyon hasonlít Majakinhoz s aki most arról beszél, hogy miképpen gyártják a szódát. Még csak képzőszermunkára sem volt elítélve. Nyilvánvaló, hogy ezt a dolgot Ljuba fantáziája találta ki.

Ljuba a beszélgetés folyamán gyakran meglent az ajtóban. Arca örömtől sugárzott s boldogan nézett bátyjára, lábujjhegyen lépegetett. Foma kérdő pillantást vetett rá, de ő nem figyelt Pomára. Most éppen befejezte Tarasz szibériai élményeinek elbeszélését, mikor Ljuba megint benézett az ajtón. Majakin felugrott s hangosan kezdett kiabálni:

— Ide nézzetek! Ez aztán az ember! Ez az igazi Majakin! Ljuba főzték, olajat préseltek belőle, mégis él! Es gazdag! Erted? Senkisé meg segítte... Egyedül csinálta meg az utját. Ez az igazi Majakin! A Majakinok olyan emberek, akik a kezükben tartják sorsukat. Erted? Tanul-jatok tőle!

Foma bámulva hallgatta az öreg hangos dicséreteit. Látta, hogy Tarasz nyugodtan szivja szivarját, atyját nézi s hogy ajka körül finom mosoly játszik.

Majakin megbökte Fomat s így szólt:  
— Nem ismerem a fiamat... Nem tártá föl előttem a lelkét... Olyan nagy örvény választ el bennünket, hogy egy sas nem tudna átrepülni rajla. A véréből telán kiparólgott már minden csepp az atyja véréből! De ő Majakin! Erzem!

Az öreg reszketett örömeiben s Foma úgy látta, hogy táncolni készül.

— Nyugodjék meg atyám — mondta Tarasz, miközben nyugodtan állt föl helyéről s atyjához lépett. Miért hozza zavarba ezt a fiatal embert. Üljön le!

Fomára mosolygott, atyját az asztalhoz vezette s leültette.

— En hiszek a vérben! — mondta Majakin. Hiszek abban, hogy a vért örökölni lehet. A Majakinok vére sűrű, apáról fiura száll s nincs asszony a világon, aki föl tudná higitani... Pezsgőt iszunk! Akarod? Jó. Hát beszélj! Beszélj el mindent, ami veled történt.

(Folytatása következik.)

peccát éppen ezen volt, amihez nyulni sem volt szabad. Mivel a macska természetesen tovább is nyávogott, a ház tulajdonosa újra irt a prefektusokhoz, hogy már csak egészséges ügy szempontból is távolítsa el a macskát, mert nagyon beillatoz a terméket. A prefektus ismét az illető hatósághoz terjesztette fel a levelet, ahonnan egy oszondószágot bízta meg, hogy menjen gyorsan Chaurialba s tegyen jelentést a macska és a helyiség állapotáról. A oszondó kimentek, megnézték mindent s azután írásban jelentették, hogy minden rendben van, a peccátnak semmi bajuk, a macska pedig tovább nyávog. A oszondó ismét felhívta a hatóságot most azon tanakodik, hogy mit kell itt tenni.

## KÖZGAZDASÁG

### A pozsonyi borászati kongresszus.

Pozsony, szeptember 24.

A pozsonyi kiállítás keretében ma kezdődött meg a szőlészeti és borászati kongresszus a pozsonyi megyei székház disztermében. A gyűlésre körülbelül 850 tag jött el, köztük a földművelési minisztérium vezetése alatt álló intézeteknek igen sok tisztviselője. A kongresszus elnöke választotta Bernáth Béla országgyűlési képviselőt, ki hosszabb beszéddel üdvözölte a gyűléseket és intette, hogy tárgyalásait a kellő higgadsággal oltassa. Az éljénzessel fogadott elnöki megnyitót után a gyűlés megválasztotta a kongresszus disztribúciós és a távollévő dr. Darányi Ignác m. kir. földművelési minisztert, gróf Zselénzsi Róbertet, az OMGE alelnökét, gróf Pálffy István, a pozsonymegyei G. E. elnökét és Broly Tivadart pozsonyi polgármestert. A gyűléstől azután elküldték a szokásos üdvözlő sürgönyöket Széll miniszterelnöknek és Darányi miniszternek.

Ezután Baross Károly tartott előadást a borok értékesítéséről, melynek keretén belül a magyarországi kocsárosoknak tulajdoni részét pancsolt bor kimerésével vádolja. (Elmentmondás.) Előadásához hozzáűti a borértékesítő szövetkezetek tevékenységének jelenlegi állapotát a Budapesti berendezendő nagy központi szövetkezetek szükségét. Baross benyújtja a következő határozati javaslatot: 1. Főlir a miniszterelnökhöz és a földművelésügyi miniszterhez, hogy a kormány az olasz bor behozatalára vonatkozó egyezményt idejében mondja föl. 2. Kéri, hogy az 1898. XXIII. t. c. szigorú végrehajtása, a büntetések súlyosbítása céljából szükséges törvényváltoztatást kezdeményezze. 3. Főlir a képviselőházhoz, a pénzügyminiszterhez és a földművelésügyi miniszterhez, kérve a) a borialadót legkevesebb 50 százalékkal szállítsák le; a) b) a bortermelő mentse föl az állam a házi szükséglettel elfogyasztott bor megadóztatása alól; c) az 1892. VI. t. c. azon rendelkezése, mely szerint az italdó, egyáltalán a fogyasztási adók bérbeadhatók, törültessek. d) Főlirhat intéz az összes vármegyékhez és gazdasági egyesületekhez, hogy a kongresszushoz hasonló kérvényeket terjesszenek fel. 4. Főlir a pénzügyminiszterhez és kéri, hogy az alakuló börtörvény szövetkezetek italmérési engedélyt, addig is a „Hangya” jogszabási szövetkezetek legalább korlátolt kimerést kapjanak — nehézség nélkül. 5., 6., 7., 8. Főlirhat intéz a honvédelmi, kereskedelmi, pénzügyi és földművelésügyi miniszterekhez, amelyben kéri, hassanak oda, hogy a katonai kantonokban, az állami vasutak, gyárak, műhelyek, bányák, buták vendéglőiben csak magyar bort mérjenek.

Lécay Sebő László kifogásolja, hogy az olasz borvámklauzúra vonatkozó határozati javaslat nagyon seled hangon szól. Ma már az igaz hang az elkeseredés hangja. A javaslatot kiegészíteni kívánja azval, hogy amennyiben a kormány ezen követelést nem teljesítendő, úgy társadalmi uton kell hatalmas ellenakót szervezni.

Hertelendy Ferenc, a műbortörvény végrehajtásáról szóló pontot azzal óhajtja kiegészíteni, hogy az osztrák kormány hasonló törvény hozatalára bírassék rá.

Krassay Miklós a határozati javaslattal szemben nem tartja elegendőnek, hogy a műbortörvény csak a büntetések szigorítása tekintetében módosítottassék, hanem kéri, hogy az illetékes borkereskedői és bortermelői tényleg meghallgatása után, vélessék alapos revízió alá a műbortörvényt.

Frenyó András a szeszadó emelését sürgélti és Hertelendy Ferenc a külföldi pezsgő és cognac vámjainak emelését kéri.

A kongresszus az előadó javaslatát mindezen módosításokkal és megoldásokkal el fogadja az előadónak egyes indítványok ellen való állásoglalása dacára.

Agoston József indítványára a kongresszus Baross előadónak köszönetet szavaz.

Következő dr. Drucker Jenő előadása, aki ismertette a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének megalakulása ügyében a szegedi borászati kongresszus határozatait és ezen egyesület alapszabálytervezetét. A folyó hó 7-én Verseczen megtartott borászati és borkereskedelmi kongresszus határozatait és az ott megalakult Magyarországi Bortermelői és Borkereskedői Országos Szövetségének elnökétől aztán az előadó ezeket olyhán színezte ki, mintha a bortermelői érdekeit vesélyeztetnék és csak a borkereskedőknek önző törekvéseit istápolnák. Az előadó különféle ér-

veket sorolt fel, melyekkel indokolja a következő határozati javaslatát:

1. Mondja ki a kongresszus, hogy a Szegeden 1899. évi szeptember havában tartott szőlészeti és borászati kongresszus előterjesztett és az által elfogadott alapszabálytervezet szerint kívánja a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének megalakítását és az alakuló közgyűlés mielőbbi megtartását szükségesnek véli. 2. Mondja ki a kongresszus, hogy a Verseczen folyó hó 7-én és 8-án megtartott szőlészeti értekezlet határozatainak 2. és 5. pontjával egyet nem ért és ezekkel szemben határozottan állást foglal.

A tárgyhoz előnök Molnár Akos országgyűlési képviselő szövegtől, ki mint a verseczi kongresszus volt elnöke, az előadó határozati javaslatának második pontja és jelesen ennek indoklása ellen, a kongresszus tagjainak lelkes éljénzése mellett a legerélyesebben tiltakozik. Múltóságjeljes indignációval visszautasítja az előadó aplanat és a valóságának meg nem felelő állításait, melyeknek mindegyikét megcáfolja. Kimutatta, hogy a kongresszuson igenis az ország legnagyobb termelőinek igen számos képviselője részt vett, hogy Verseczen az olasz bor behozatal ellen sokkal erősebb rezolúciót hoztak, mint ma itt; hogy a termelői érdeket minden határozatban védtek és felkéri a kongresszust, hogy a verseczi kongresszust a kellő méltatással részesítse és egyuttal az előadói javaslat erre vonatkozó részének megoklása ellen rosszasádot kifejezze. (Lelesk éljénzés.)

Rubinek Gyula örömmel veszi tudomásul Molnár Akos kijelentéseit és javasolja, hogy ejtessék el a határozati javaslatnak a verseczi kongresszusra vonatkozó része (Zajos helyeslés.) annyival inkább, mert egyetm. kongresszus sinosen hivatva, hogy a másikat felülbírálja.

Dr. Drucker előadó arra hivatkozik, hogy ő az általa beszerzett információk alapján mondta el javaslatának indoklását, mire

Molnár Lipót, mint a verseczi kongresszus volt főtitkára alapos kritikát gyakorol előadó eljárásán, ki a kongresszus jelentésekből egyes mondatokat kiragad, hogy ezekkel hangulatot keltsen. Kimutatta, hogy az előadó a vita során emondott és felhozott különféle proposíciókat adja elő, a hozott határozatokat ellenben elhalgatta. Tiltakozik ilyen eljárás ellen és bizonyítja, hogy a verseczi kongresszus egy a borvámterében mint a műbortörvény revíziója dolgában oly határozatokat hozott, melyek a bortermelőket és borkereskedőket érdeket egyaránt a leghatalmasabban védeni hivatják. (Zajos helyeslés.) Viszszautasítja a verseczi kongresszusnak előadó által megkísérlet lekicsinyítését, mert itt sinos több résztvevő, mint ott volt. (Helyeslés.) Követeli a javaslat 2-ik részének visszavonását.

Frenyó ugyancsak a javaslat 2-ik részének eljénzésére kéri föl az előadót, mire

Dr. Drucker határozati javaslatának 2-ik pontját visszavonja és kijelenti, hogy annak indoklását téves információk okozta.

Raum Oszkár még igen érdekes előadást tartott a viharügyes muljtáról és jelenlegi állapotáról, mely nagy tetszéssel fogadtatt.

Baross Károly indítványára a kongresszus jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az előadónak.

Ezzel a mai nap tárgyalásai bejejeztettek.

### Ipar és kereskedelem.

Vezérigazgatói kinevezés. Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár igazgatósága mai ülésében Szécsi Lajos vezérigazgatóhelyettesét ki a volt vezérigazgatónak, Jobb Károlynak halála óta az intézést vezetésével eddig is megbizva volt, a takarékpénztár vezérigazgatójává kinevezte. Az igazgatóság ezenkívül Pitzek János és Iványi Gyula cégvezetőket aligazgatókká nevezte ki.

Az Országos Magyar Bányászati- és Kohászati Egyesület vándorgyűlése alkalmával a tagok legnagyobb része a Magyar Általános Közszabvány-Részvételársulat taiti bányatelepére rándult ki gróf Teleki Géza elnök és Sobó Jenő bányatanácsos, alelnök vezetésével. A kirándulókhoz csatlakozott Graenzstein Béla államtitkár is, aki a gyengélkedő királdi Hercz Zsigmond vezérigazgatót helyettesítő társulati ügyész üdvözlő beszédére hosszasan válaszolt és kijelentette, hogy az egyesület megjelent tagjai mennyire örülnek, hogy ezen bánaművet amely nemcsak az országban, hanem egész Európában is ritkítja pártj modern berendezése és nagy arányai tekintetében, megtekinthetik. A vendégek, köztük több helyig is, behatón megismerlétek a bányatelepet, valamint az összes felszereléseket, a külterjesnél egy robbantást néztek végig, amely mintegy 100 waggon szemet leit elszállathatóvá. A vendégek egy része leszállt a bányákba is, míg másik része ezalatt a hatalmas osztályozót és brikettgyárat tekintete meg. Az ebédnél királdi Hercz Zsigmond udvari tanácsos, vezérigazgató nevében dr. Balogh Béla köszöntötte fel a vendégeket, akik, mint az ország erre legihivatottabb szakértőit a legjobban méltányolhatók azokat a nagy akadályokat, hosszú küzdelmeket és óriási erőfeszítéseket, amelyek segítségével rövid idő alatt ezt a művet létrehozni és odáig fejleszteni sikerült, hogy ma már közel 4000 munkásérett adhat logalkozást. Sobó Jenő bányatanácsos megköszönte a szives vendégelátást. Dery Károly igazgató pedig királdi Hercz Zsigmond udvari tanácsost éltette, kiemelve azt a nagy hatást, amely ezt ezen akotásával a bazi közgazdaságra gyakorolt. A kedélyes lakomán még több ilköszöntő hangzott el.

A petroleum-kartell. A kőolaj-kartell megkötését célzó tárgyalásokat, amint értesültünk, hétfőn e hó 29-én folytatják Budapesten, a Magyar Általános

Hitelbank helyiségeiben, az összes érdekeltek bevonásával.

Gyapjárverések. Az idei másodsorozatu árverések usó napja ma folyt le és pedig úgy igen szép számú németországi vevők, valamint osztrák s magyarhoni gyárosok élénk érdeklődése mellett. Az árverésre került 7970 szakkál előadótól mintegy 2000 bál. Leginkább a jó és középminőségű jésús, valamint szövettermék iránt mutatkozó élénk kereslet és ezért gyapjark ára a júliusi aukció árfolyamához képest 5%-kal javult. Merinó (posztó) gyapju különben is kisebb mennyiségben lévővén kiállítva, nem tudott hasonló érdeklődést a vevőknl kelteni, de már a jobb és finom minőségű báránygyapjuért szivesen fizették a múltévi árakat, sőt még egyes esetekben többet is. Durva gyapjakat ezúttal sem vásároltak.

A pozsonyi sorajjegyek húzása. A pozsonyi kiállítás sorsajjegyek húzását — mint a Gazdasági Tudósítónak Pozsonyból táviratozta — ma fejezték be. Nagyobb nyereséggel kihúztak a következő számok: 100 korondás nyeresémmel: 127.287 180.418 249.517 305.579 447.848. 522.908 668.189 665.282 776.988. 500 korondás nyeresémmel: 58.749 297.411 370.81. 1000 korondás nyeresémmel: 429.610 502.756. 2000 korondás nyeresémmel: 480.187. 5000 korondás nyeresémmel: 77.187. 10.000 korondás nyeresémmel: 789.584. Az 50.000 korondás főnyeresémet a 116.728 számú sorsajjegy irtette meg.

A Magyar Polym- és Tengerhajózási Részvételárság igazgatósága közli, hogy tekintettel az előrehaladott évadra október 1-től kezdve a Kisudunán Budapest-Vesegrád-Dömös között naponként már csak egy hajójáratot jog tartantari és pedig a következő menetrend szerint: Felfelé: Indulás Budapestről délután 2 óra 20 percek, érkezés Dömösre este 6 óra 20 percek. Lefelé: Indulás Dömösről reggel 5 óra 45 percek, érkezés Budapestre reggel 8 óra 45 percek.

Sertéskonsumvásár. (A székesfehérvári sertésvásár és közvágóhid intézése.) Szeptember 24-én. Főhajtás: Zsirsertés, egy mint 600 g I. rendű 850 kilogramm felül — darab, II. rendű 280—350 kilogramm felül — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogramm felül — darab, közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, siföld — darab, malac — kilogramm — darab. Összesen — darab. Husértés egy mint: nehéz 300 kilogramm felül — darab, könnyű 140—300 kilogramm — darab, siföld — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Főhajtás összege 901 darab. Előző nap maradvány 95 darab, összesen 996 darab. Eladott 705 darab. Maradvány 291 darab. A vásár irányzata lanya. — Következ árak jegyzetelt: Zsirsertés: 600 g I. rendű 850 kilogramm felül 14 — filérg, II. rendű 280—350 kilogramm 90 — filérg, kanló — filérg, silány — filérg, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 96—102 filérg, fiatal közép 220—300 kilogramm 99—100 filérg, fiatal könnyű 220 kilogramm 86—96 filérg, siföld — filérg, malac — filérg. Husértés: Nehéz 300 kilogramm felül — filérg, könnyű 140—300 kilogramm — filérg, siföld — filérg, malac 40 kilogramm — filérg. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként elősúlyban.

### A budapesti gabonatöze.

Budapest, szeptember 24.

Nyugodt hangulat és mérsékelt vételkedv mellett 25.000 métermázsza buza került a forgalomba változatlan árakkal.

Rozsban és zabban változatlan árak maradtak. Tengeriben silárd volt az irányzat.

Eladott:

Buza. Tiszavideki: 300 mm. 82 k. 7 K. 65 f., 200 mm. 82 k. 7 K. 65 f., 700 mm. 82-5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 81-5 k. 7 K. 15 f., sárga, 100 mm. 81-5 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 81-5 k. 7 K. 40 f., 500 mm. 81 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 45 f., 500 mm. 81 k. 7 K. 60 f., 500 mm. 81 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 40 f., 200 mm. 81 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 79-4 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 80-5 k. 7 K. 40 f., 175 mm. 80-5 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 80-5 k. 7 K. 15 f. úszkós, 700 mm. 80 k. 7 K. 67-4 f., 200 mm. 85 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 40 f., 500 mm. 80 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 35 f., 180 mm. 80 k. 7 K. 30 f., felső, 100 mm. 79-6 k. 7 K. 15 f., sárga, 100 mm. 79-6 k. 7 K. 10 f. úszkós, 400 mm. 79-6 k. 7 K. 20 f., sárga, 100 mm. 79-5 k. 7 K. 10 f., sárga, 100 mm. 79 k. 7 K. 30 f., sárga, 100 mm. 80-5 k. 7 K. 80 f., sárga, 200 mm. 79 k. 7 K. 20 f., sárga, 100 mm. 79 k. 7 K. 20 f., sárga, 100 mm. 79 k. 7 K. — f. sárga, 160 mm. 70 k. 7 K. 20 f., felső, 100 mm. 78 k. 6 K. 90 f. úszkós, 100 mm. 79 k. 6 K. 90 f. úszkós, 100 mm. 79 k. 6 K. 90 f. úszkós.

Fejérgnyes: 1260 mm. 79-5 k. 7 K. 15 f., sárga, 1600 mm. 77-5 k. 7 K. 10 f., 650 mm. 77-3 k. 7 K. 10 f., 250 mm. 78 k. 7 K. 10 f., 350 mm. 79 k. 7 K. 10 f.

Pestmegyevidéki: 400 mm. 82 k. 7 K. 40 f., 200 mm. 81 k. 7 K. 40 f., 200 mm. 81 k. 7 K. 20 f., sárga, 100 mm. 79-5 k. 7 K. 12-4 f., 100 mm. 79-5 k. 7 K. 07-4 f., 100 mm. 79-2 k. 7 K. 12-4 f., sárga, kevert, 100 mm. 79 k. 7 K. 30 f., 450 mm. 79 k. 7 K. 05 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 05 f., sárga, 200 mm. 79 k. 7 K. — f. úszkós, 100 mm. 78-5 k. 7 K. 06 f., sárga, 100 mm. 78 k. 7 K. 10 f., 2000 mm. 77-5 k. 6 K. 77-4 f. úszkós.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 77-5 k. 7 K. — f. Bácskai: 200 mm. 77-5 k. 7 K. — f. Bábdtai: 1000 mm. 79 k. 7 K. 15 f.

O-Becsei: 2500 mm. 77 k. 6 K. 52 1/2 f. ab Győr, szállításra.

Mind három hónapra. Rossz: 150 mm. 6 K. 15 f., három hónapra, 100 mm. 6 K. 12 1/2 f., paritásra. Arpa: 100 mm. 5 K. 45 f., 200 mm. 5 K. 40 f. három hónapra. Zab: 200 mm. 5 K. 90 f., 100 mm. 5 K. 87 1/2 f., 100 mm. 5 K. 80 f., 100 mm. 5 K. 77 1/2 f. Repce (Káposzta): 160 mm. 8 K. 50 f. hibás, kevert.

Tegnap délután eladott: Fehértemplom: 500 mm. 80 k. 6 K. 65 f., három hónapra, Budára szállítva.

Készpénzeslet mellett. A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként. A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

üzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzék: Heremag: lucerna magyar, korona, vörös aprószemű, korona, vörös erdélyi, korona, vörös bánásági, korona, középszemű, korona, nagyszemű, korona, Disznószir: budapesti 75.—75.50 korona, vidéki, korona. Táblaszalona: légszárított vidéki, korona. Városi 4 darabos 61.60—62.—, korona. 2 darabos 66.—66.50 korona, füstölt, korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 11.—11.25 korona. 120 darabos —, korona. 100 darabos 14.50—14.25 korona, 85 darabos 18.—18.25 korona. azonnal szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 10.—10.25 korona. 100 darabos 13.75—14.—, korona. 85 darabos 17.75—18.—, korona. Szilvai: slávníci 15.75—16.—, korona, szerbiai 13.50—13.75 korona, azonnal való szállításra.

20.—. Elbavölgyi vasut —, Londoni váltóár 2044.— Bécsi bankjegyzet 115.70. Villamos részvény 129.—, 30%-os magyar aranykölcsön —, 42%-os osztrákjárdék 101.30. 40%-os magyar aranyjárdék 101.15. Osztrák hitelrészvény 215.70. Osztrák-magyar államvasut 153.30. Eszacknyugati vasut —, Bécsi váltóár 85.35. Párisi váltóár 811.75. Unio bank —, Alpeai bányarészvény 187.—. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, szeptember 24. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Artoyamok januárja. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 218.10. Német bank 208.40. Disconto 187.10. Berlini kereskedelmi bank —, Gelsenkircheni 171.80. Harpeni 167.30. Laura-kohó 203.75. Olasz járadék —. Az irányzat szilárd.

Hamburg, szeptember 24. (Zárlat.) 42%-os eszt-járdék 101.10. 1800. sorsjegy 153.—. Déli vasut 20.—, 40%-os osztrák aranyjárdék 103.—, Osztrák hitelrészvény 218.—, Osztrák-magyar államvasut 163.—, Olasz járadék 102.45, 40%-os magyar aranyjárdék 101.—. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Szeptember 24. A sertésrutát irányzata: változatlan. A) Híslott sertések ára: I. Magyar első osztályú Oreg nehez (párónként 400 kilogramm felüli súlyban) 104—106 fillérig. Oreg közép (párónként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehez (párónként 330 kilogramm felüli súlyban) 112—114 fillérig. Fialat közép (párónként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 112—113 fillérig. Fialat könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. II. Magyar szedett: Nehez (párónként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (párónként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. III. Romániai: Nehez (párónként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (párónként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. IV. Romániai eredetű (Stachi) Nehez (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehez (párónként 230 kilogramm felüli súlyban) 111—113 fillérig. Közép (párónként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 110—112 fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) 108—110 fillérig.

Sertésjelés szám 1902. szept. 22. napján volt készlet 48.229 darab. — 1902. szept. 23. napján feljuttatott 839 darab. — 1902. szept. 23. napján elszállított: 684 darab, 1902. szeptember 24. napjára maradt: készletben 48 384 darab.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, szeptember 24. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) A fogyasztás szigorú tartózkodása következtében gabonaművekben nem volt üzlet a buza, rozs 5 fillérrrel olcsóbban lett volna szerzhető; zab és tengeri tartott, árban majdnem teljesen szűnelt a forgalom.

Buza őszre 7.09—7.10, rozs őszre 6.46—6.44—6.45, zab őszre 5.96—5.97 K.

Zárlatkor: buza őszre 7.13, rozs őszre 6.48, zab őszre 5.98, tengeri szeptember—októberre 5.98—6.—, K.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtársadé kedvezőten amerikai hírekre és azon híre, hogy az orosz-német kereskedelmi szerződéseket felmondják, rossz hangulat uralkodott.

A déli tőzsdén javulás állott be.

Zárlatkor tartott a javulás és élénkség.

Bécs, szeptember 24. (Magyar értékek zárlata.) 40%-os aranyjárdék 120.—. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 161.40. Magyar vasuti kölcsön ezüstben —, Magyar keleti vasuti állami kötvény —, Magyar leszámítók- és pénzváltóbank 460.—, Rimamurányi vasut részvény 496.—, Magyar koronajárdék 97.90, 40%-os Magyar földtenger. kötvény 97.85. Magyar hitelbank részvény 716.50, Magyar nyerevény kölcsön sorsjegy 204.75. Kaassa-oderbergi vasuti részvény 377.—, Magyar keresk. bank —, Magyar cukoripar 1310.

Bécs, szeptember 24. (Osztrák értékek zárlata.) 42%-os papírjárdék 101.15, 40%-os osztr. aranyjárdék 121.05, 1800-os sorsjegy 151.75. Osztrák hitelrészjegy 430.—, Angol-osztrák bank —, Bécsi bankjegyzet 146.50. Osztrák-magyar bank 1588.—, Déli vasut 77.—, Duna-öböljáró részvény 936.—, Dohányrészvény 320.—, Ciszari és királyi arany 11.58, Német váltóárak 117.10, 42%-os eszt. járadék 101.—, Osztrák koronajárdék 100.—, 1880-iki sorsjegy 251.—, Osztrák hitelintézeti részvény 686.50, Unio bank 541.—, Osztrák Landerbank 896.—, Osztrák-magyar államvasut 716.50, Elbavölgyi vasut 466.50, Alpeai bányarészvény 376.—, 20. rang. arany 19.07, Londoni váltóár 239.62 Bécsi Tramway Lít B. —, Bécsi Tramway Lít A. —, Lipót kohó 850.—, Az irányzat tartott.

Bécs, szeptember 24. (A Budapesti Napló tudósítójának telefon-jelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatot a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 686.50, Magyar hitelrészvény 727.—, Angol-Osztrák bank 275.50, Bécs bankjegyzet 457.—, Unio bank 541.50, Landerbank 396.—, Osztrák-magyar államvasut részvény 716.25, Déli vasut 77.25, Elbavölgyi vasut 467.25, Eszacknyugati vasut részvény —, Dohányrészvény 320.50, Rimamurányi vasut 497.—, Alpeai bányarészvény 376.—, Májusi járadék 101.15 Magyar korona járadék 97.90, Török sorsjegy 115.—, Német birodalmi márká 117.10—117.12, Napoleon'or 19.06.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, szeptember 24. (Tőzsdéi tudósítás.) A new-yorki tőzsde tegnapi lefolyása itt a megnyitásnál minden téren általában alacsonyabb ár-folyamokat vont maga után. Kohók és bányák 3 százalékos, bankok többnyire 2 százalékos vesztettek. Ehhez hozzájárultak bécsi eladások, állítólag egy ottani hirdapi jelentése, hogy Oroszország felmondta a Németországgal fennálló kereskedelmi szerződést. Állampapírok nyomottak, vasutak engedők. Később csendesség állott be. Magánészámítolási kamatláb 2 1/2%.

Berlin, szeptember 24. (Zárlat.) 42%-os papírjárdék —, 40%-os osztrák aranyjárdék 103.25. Elbavölgyi vasut —, Magyar koronajárdék 98.75. Osztrák-magyar államvasut 1553.0. Kaassa-oderbergi vasut —, Bécsi váltóár 85.30. Magyar vasut beruházási kölcsön —, Alpeai bányarészvény —, Disconto-Commandit 187.50. Általános villamosági Bóison 169.—, Gelsenkirchen 172.75. Laura-kohó 208.—, 42%-os eszt-járdék 101.40. 40%-os magyar aranyjárdék 101.—, Osztrák hitelrészvény 218.—, Déli vasut 20.—, Károly Lejos vasut —, Orosz bankjegy 216.55. 40%-os új orosz kölcsön 97.25. Török dohányrészvény —, Olasz járadék 102.75. Magyar hitelbank —, Dynamit Irust 168.75, Harpeni 167.70. Az irányzat nyugodt.

Berlin, szeptember 24. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom 40%-os magyar aranyjárdék 101.—, Magyar koronajárdék 98.80. Osztrák hitelrészvény 218.—, Osztrák-magyar államvasut 153.50. Déli vasut 20.—, Eszacknyugati vasut 216.55. Elbavölgyi vasut —, Orosz bankjegy készpénz —, Buschtiehradi —, Orosz bankjegy —, (Uhltho) Lombard —.

Páris, szeptember 24. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut —, 40%-os osztrák aranyjárdék 104.90. Osztrák Landerbank 435.—, 30%-os francia járadék 100.07. Ottománbank 584.—, 31%-os francia járadék 101.27. Alpeai bányarészvény —, Déli vasut —, 40%-os magyar aranyjárdék 103.15, Párisi bankrészvény 1064.—, Olasz járadék 102.25. Francia törleszt. járadék —, Osztrák földhitelintézeti részvény 1200.—, Török dohányrészvény 355.—, Az irányzat javult.

Frankfurt, szeptember 24. (Zárlat.) 42%-os papírjárdék 101.40, 40%-os osztrák aranyjárdék 103.30, Magyar koronajárdék 98.85, Osztrák-magyar bank 114.70, Déli vasut

Table with columns for 'Kilós', 'K-tól', 'K-ig', 'Kilós', 'K-tól', 'K-ig'. Rows include Tiszai, Fehértemplom, Pestvárosi, Bányai, Bácsai.

Table with columns for 'Kilós', 'K-tól', 'K-ig', 'Kilós', 'K-tól', 'K-ig'. Rows include Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Repce, Májusi.

A határidőszlet folyamán a következő kötések

Table with columns for month/year and price ranges. Rows include Októberi buza 1902., Áprilisi buza 1903., Októberi rozs 1902., Áprilisi rozs 1903., Októberi zab 1902., Áprilisi zab 1903., Májusi tengeri 1903., Augusztusi repce 1902.

Déli egy órákor a következő záróárakat állapított meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns for month/year and price ranges. Rows include Októberi buza 1902., Áprilisi buza 1903., Októberi rozs 1902., Áprilisi rozs 1903., Októberi zab 1902., Áprilisi zab 1903., Májusi tengeri 1903., Augusztusi repce 1902.

Délután fél 5 órákor zárul:

Table with columns for month/year and price ranges. Rows include Buza októberre 1902., Áprilisi buza 1903., Októberi rozs 1902., Áprilisi rozs 1903., Októberi zab 1902., Áprilisi zab 1903., Májusi tengeri 1903., Augusztusi repce 1902.

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde New-Yorkból érkezett lánnya árnyakokra és külpolitikai kedvezőten híreket követben bágyadt volt és a vezető értékek hanyagottak. Zárlatköl azonban fedezésekre az értékek mérsékeltlen javultak.

Valuta és érováltó némileg olcsóbb.

Értéktőzsde. Osztrák hitelrészvény 684.50—686.25. Magyar hitelrészvény 726.50—728.25. Leszámítolobank részvény 461.50—463.—. Jelzálogbank részvény 478.25. Államvasuti részvény 713.75—715. korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajárdék 97.97 1/2—98.07 1/2 százalék. Főúrosi kölcsön 95.25—96.96 százalék. Magyar hitelbank részvény 727.50. Jelzálogbank részvény 479.—49.50. Leszámítolobank bank részvény 462.—462.50. Osztrák hitelrészvény 684.75—686.25. Ganz-féle vasúti részvény 2100—2200. Adria hajózási részvény 447—90. Közüti Vaspálya részvény 625.—626.—. Városi villamos vasut részvény 829.—. Déli vasuti részvény 7.—. Államvasuti részvény 714.—715.50 korona. 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 686.—, Magyar hitelrészvény 750. Leszámítolobank részvény 462.—, Rimamurányi vasut részvény 496.—, Osztrák-Magyar államvasuti részvény 716.—, Közüti vasut részvény 625.—, Villamos vasut részvény 829.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményz-

Advertisement for 'Tájékoztató' and 'Liebig-féle' extract. Includes text: 'Tájékoztató', 'Liebig-féle', 'Néiklőzhetően minden konyhában.', 'A legjobb húsú gyors elkészítése.', 'hus-kivonat.', 'Jobbítja a levest, mártást, fűszert stb.'

Cinttubusokban, új, célszerű csomagolás, kis mennyiség

Katonák, vadászok, turisták és sportembereknek nélkülözhetetlen.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos felmérése. — Budapest, szeptember 24.

A levegőnyomás eloszlása csaknem változatlan; Európában az idő igen hűvös és nyugat kivételével száraz, Francia-, meg Angolországban jelentékeny esők voltak. Hazánk hegyes vidékein előfordultak gyenge fagyok, különben pedig derült maradt az idő. Kiadás: Az időjárásban lényeges változás nem várható.

Vizállás.

Table with columns for 'Sept. 24. 25.', 'méter', 'Sept. 24. 25.', 'méter'. Rows include Dunas, Tisza, Balaton, etc.

# Színházak, szórakozó helyek.

## M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1902. szeptember hó 25-én.

### Aida.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét írta Verdi. Szövegét szerzte Ghislanzoni.

### Személyek:

A király	Kornai	Ramphis	Ney D.
Amneris	Bartolucci	Amonasro	Takács
Aida	Kranmer T.	Küldöit	Ney B.
Radames	Broulik	Főpapné	Berts M.

Kezdeté 7 óraker.

## NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. szeptember hó 25-én.

### Ahol unatkoznak.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta Pailleron. Ford. Huszár.

### Személyek:

Bellac tanár	Hervath	Tábornok	Gyenes
Céran Roger	Mihályfi	Révilléné	Priello
Raymond	Dezso	Cérané	Helvey
Toulonier	Mészáros	Raymondné	Molnár R.
Des Millets	Latabár	Susanne	Ligeti J.

Kezdeté 7 óraker.

## VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. szeptember hó 25-én.

### Az órnagy ur.

Bohózat 3 felvonásban. Írták Mars és Kéroul.

Fordította Heltai Jenő.

### Személyek:

Montgiron	Fenyvesi	Michu	Győző
Labourette	Hegedűs	Dingois	Vendrei
Fréville	Tanay	Malozel	Szerényi
Champeaux	Góth	Paulette	Varsányi
Mouliard	Tapolcai	Héloise	Nikó
Bardinet	Rónaszéki	Dingoiné	Haraszthy

Kezdeté 7 1/2 óraker.

## NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. szeptember hó 25-én.

### A tót leány.

Eredeti népszimű dalokkal 3 felvonásban. Írta Almási Tihamér. Zenéjét szerz. Serly Lajos.

### Személyek:

Gyarmathy J.	Szabó	Sári	Boránd
Órzes	Izsóné	Otós Mari	Siposné
Bandi	Kiss	Brbolya	Ujvári
Máthé Julis	Harmath	Hanka	Blaha L.
Kospál	Horváth	Miska	Solymsófi
Lipták	Szerdahelyi	Csendbiztos	Kovács

Kezdeté 7 óraker.

## MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. szeptember hó 25-én.

### A postás fu és a huga.

4 felvonásos bohózat, énekkel. Írta: Buchbinder Bernát. Magyar színi alkalmatűk Sziklai és Faragó.

### Személyek:

Dr. Csipkés	Hidvéghy	Jodroghi Géza	Palásthy
Bár Szalanczi	Boross	Szina Imre	Iványi
Vankai Endre	Szilágyi	Felbő Muki	Sziklai K.
Almay Miska	Margó	Klári, a huga	Sziklai Sz.
Bájkerti Lili	Sziklainé	Székő H.	Mátrai
Merényi Akos	Déli	Mankóczy S. Szabó	

Kezdeté 7 1/2 óraker.

## URANIA SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. szeptember hó 25-én.

### Angol élet.

Írta Ráth István.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

## FOVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. szeptember hó 25-én.

### Névtelen levelek.

Bohózat 3 felvonásban.

Kezdeté 7 óraker.

## VÁROSLIGETI NYARI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. szeptember hó 25-én.

### A suhanc.

Operett 3 felvonásban. Írta Konti József.

Kezdeté 7 óraker.

## FOVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató

Nagyvezető-utca 17.

Ma este:

### Humberty

csodálatos zsonglőr-mutatóval

### Lily Tiso

a graciózus szanszonnét

### Nizzai élet

nagy kiállításos balett

és az erdekes nagy program.

Az előadás 8 óraker kezdődik.

A télikerben reggel 5 óráig Vörös Elek előzenekara hangversenyez.

## REMINGTON-írógép iskolánkban

A beiratások most vannak folyamatban. Kiképzett növendékeinket ajánlásunkra hivatalok, intézetek, cégek stb. írógép-író tisztességet alkalmazzák. — Ez elősegíti a számos beíróképes gép-és gépiránci állás van nálunk előjegyzésben.

Glogowski és Társa  
Budapest,  
VI., Andrássy-ut 12. sz.



## BUDAPESTI

# LÓVERSENYEK

1902. szeptember 27., 28. és 30. október 2., 4., 5., 7., 9., 11., 12. és 14-én.

Kezdetük mindig délután 2 óra 15 p.

### Belépti-jegy naponként:

I. oszt. (Passepartout) uraknak	10 K.
I. " " hölgyeknek	6 K.
I. " " katonatiszteknek	6 K.
II. " urak vagy hölgyeknek	2 K.
Állóhely a versenypálya közepén	60 f.

### Az őszi versenyek II napjára:

I. oszt. (Passepartout) uraknak	85 K.
I. " " hölgyeknek	40 K.
I. " " katonatiszteknek	40 K.

A külön elkerített fogadási helyre (a bookmakerek körébe) belépti-jegy mind a 11 napra 80 K. Szept. 27-től okt. 4-ig 50 K. okt. 5-től okt. 14-ig 50 korona.

A totalisatérnökhöz azonban, mint eddig, úgy ezután is szabad a bemenet. Villamos vasutak egész a helyszízig közlekednek. — Katona-zene; frissítő-helyek minden osztálynál.

## UJ! UJ! UJ! Villamos lámpa

szobában is hordható, kényelmes, célszerű, tartós.

Mindenkinek szükséges szobák, lépcsők, folyosók, melléképületek megvilágítására. **Tűz-mentes** gyáratoknál rendkívül alkalmas. **Tűzmentes** nélközvetlenül, **örvösként** és **szülőszőnyegnek** éjjeli lámpaként is. **Fontos gyárakban, márkákban, pincékben, raklásokban** robbanásveszély nélkül. **Az utazókörösöknek** megfoghatatlan, ha éjjel megkeresik. **Háziasztróforok** része. Nincs többé gyertya, csop padló és szőnyeg. **Gazdákat és birtokosokat** megóvja tüzvész és támadás ellen; a szomszédokéra éjjel is fel lehet menni. Teljesen biztonságos. Több ezerre használható és ha lövél kár a telep njet 75 krért adunk **ÁRA 6 KORONA.**

Utánvétellel vagy bérletre az összeg előleges beutalás mellett küldi a Magyar bizományi részvénytársaság Budapest, VI. Ó-utca 42. I. s.

A 15633. számú „Ujfasok tehermentesített tolatyukon” című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítése céljából magyarázókkal öszszekötötést keres, esetleg szabadalmát oladája vagy gyártását engedélyt ad. — Felvilágosítás nyérhető: **KALMAR J. mérnök,** hites szabadalmi ügyvivő irodájában, Budapestben, VII. Kerpesi-ut 44.

**A KI Kossuth korát**

alaposan ismeri akarja, azt a kort, amelyben Kossuth lángszellem a hazá sorsát irányította, rendezte meg

1. **Gracza György**  
Az 1848-49-iki magyar szabadságharc története című nagy munkáját, amely a szabadságharc legkimerítőbb forrasmunkája — **Ára 84 disztáriban, ezerszék** több illusztrációval **70 korona**

2. **Varga Ottó**  
Az **Aradi Vértanúk Albuma** című művét, amely a tizenhárom mártir megáható emlékműve, számos illusztrációval, quart alakú díszkötésben. **Ára 15 korona.** Mind a két munka külön-külön vagy együtt is megrendelhető csokly havi részletekért a kiadónál: **Lampel R. (Wodianer F. és Fiat)** és és kir. udv. könyvkereskedésben, Budapest, VI., Andrássy-ut 21. szám.

**Egyenruhák és katonai felszerelések**

paratlan elegans hivitelben legújtanosabban

**Blum Sándor**

elsőrangú egyenruhazati és hadfelszerelő intézetében

Ó felsége i perzsa császár é orosz nagyherceg udvari szállítója.

**BUDAPEST, VÁCI-UTCA 15. SZ.**

**ARNHEIM S. J.**

es. és kir. udv. szállító

**BUDAPEST**

**Gyár:**

IX. ker., Soroksári-ut 92.

Városi iroda és mintaraktár:

V. ker., Erzsébet-tér 17

**Tűz-, esés- és betörésmentes pánccél- és okmányszekrények**

Pánccél-szobák Safe deposit be rendezések a legujabb szabadalmazott szerkezetben biztonság jótállással.

Bel- és külföldi hatóságok és elsőrendű pénzintézetek szállítója.

Szállított munkák:

A magyar szent korona megőrzésére szolgáló pánccél-szoba (kir. varlak).

Az új országház pánccél-szobája.

Budapest székes főváros mindkét pánccél-szobája.

Első hazai Takarékpénztár Egyesület.

Pesti Magyar Keresk. Bank. Magyar Agrár és Járadék-bank.

Belvárosi Takarékpénztár. (a király bérházában) stb. stb.

**ALAPITTATOTT 1833.**

**HEIM FÉLE MEIDINGER KALYHÁK**

A feltaláló Dr. Meidinger tanár által kizárólagosított gyára

CS. és KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

**HEIM H.**

BUDAPEST THONETUDVAR

Ülőzetektől óva intünk MEIDINGER OFEN H. HEIM utalással az itt álló védjegyre.

Prospectusok és költségvetések ingyen és bérmentve. EREDETIEN KÁPHATOK BÉCS, OBER-DÖBLING, CSÁRIK GYÁRUNKBAN BÉCS, I. KOHLMARKT 7, VAGY FIOKÁINKBAN PRAGA, HYBERBERG 7.

**Színházak heti műsora.**

	M. kir. Operaház	Nemz. ti színház	Vig. színház	Nemz. színház	Magyar színház
<b>Péntek</b>	Zárva	Fernando	A polgármester ur	Fanchonasszony leánya	Sötét kamra
<b>Szombat</b>	Hunyadi László „She”	Clemenceau	A három Grácia	Fanchonasszony leánya	Sötét kamra
<b>d. n. Vasárnap este</b>	Otello	Az ember tragédiája	Rodostó	San Toy	A postású és a huga
			A három Grácia	Kossuth Lajos	Sötét kamra



**A cs. és k. 12. hadtest intendánsága.**

3806. ex. 1902. sz.

# Értesítés!

A cs. és k. 12. hadtest intendánsága vesz a katonai ellátó raktárak részére, u. m.:

<b>Nagyszeben</b>	<b>Brassó</b>	<b>Gyulafehérvár</b>	<b>Kolozsvár</b>
2090 métermázsa zabot	620 métermázsa rozsot és 820 „ zabot	1240 métermázsa rozsot és 240 „ zabot	1030 méterm. rozsot és 670 „ zabot

kereskedelmi szokvány szerint.

Az ajánlat **raktározható minőségi gabonára** szóljon; a gabona idei termés legyen.Az ajánlatokban a **gabona származási helyét fel kell tüntetni**. Rovarak által károsított termés semmi körülmények közt nem vételik át.Figyelmeztetnek ajánlattevők, **kik saját termésüket ajánlják, ezt az ajánlatban különösen kitüntetni**.Külföldi eredetű gabona a vételből ki van zárva. Ha a szállításra nézve a katonai tarifa ármérséklése kívántatik, akkor a származási hely lehetőleg a **szállítási hely** szerint részletezendő.

Kenyérmagvakra tett ajánlatok, melyek az ajánlott mennyiségből származott korpamennyiség fenntartásával tételnek, tekintetbe nem fognak vétetni.

Miatán elvből **csak fehér zab biztosítatik**, ugy azon esetekben, hol fekete, vagy kevert zab ajánlítik, ezen zabfajta és az érte követelt ár az ajánlatban határozottan kiteendő.

Kevert zabra tett ajánlatoknál a fehér és fekete zab közt levő keverés aránya pontosan kitüntetendő.

Hol erre vonatkozólag semmi adat nincs, ott csak fehér zabra értendő az ajánlat.

A **szállítás loco az illető ellátóraktár helyiségeibe** értetik és pedig a következő részletekben és időben:

	Cikkek	1902.			1903.				Összesen méterm.	
		október	november	december	január	február	március	április		
		15-ig								
A katonai ellátó- (fiók) raktár	<b>Nagyszebenben</b>	zab	—	—	—	400	800	800	90	2090
	<b>Brassóban</b>	rozs	—	100	100	100	100	100	120	620
		zab	—	100	200	200	100	100	120	820
	<b>Gyulafehérváron</b>	rozs	100	200	200	—	300	300	140	1240
		zab	—	100	—	140	—	—	—	240
	<b>Kolozsváron</b>	rozs	150	250	200	100	100	100	130	1030
		zab	—	100	100	170	100	100	100	670

Az árak az ajánlatokban 100 klgként teendők, de 50 klgros ajánlatok is elfogadhatnak.

Utóajánlatok, vagy távirati úton tett ajánlatok, avagy olyanok, mely a hadseregellátás föltételeinek meg nem felelnek, nem fogadhatnak el.

Az ajánlkozónak esetleges kikötése, hogy «szállítás a saját választása» szerint, vagy «kincstári zsákok ingyenes kölcsönadása», tekintetbe nem vétetik.

Hol az ajánlott gabonától fogyasztási adót kell fizetni, ott ajánlattevőnek ajánlatában fel kell tüntetni, hogy az eladási árban a **fizetendő adó** (és pedig x fillértől . . .) benne van-e?



